ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΣΕΕ

Τεύχος 191, Φεβρουάριος 2012

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Με την εφαρμογή των πολιτικών δημοσιονομικής και εισοδηματικής πειθαρχίας για την αντιμετώπιση της κρίσης, οι φορείς άσκησης της οικονομικής πολιτικής υλοποιούν σχέδια μείωσης των μισθών και των εισοδημάτων ων εργαζομένων. Επιπλέον, η δέσμη των μέτρων αναφέρεται κυρίως στην ενίσχυση της ρευστότητας των οικονομιών και των επιχειρήσεων καθώς και στην συνολική απορύθμιση του συστήματος κοινωνικής προστασίας και των εργασιακών σχέσεων με την αλλαγή του συστήματος των συλλογικών συμβάσεων εργασίας. Ακριβώς οι προτάσεις αυτές αναστολής της οικονομικής και αναπτυξιακής δραστηριότητας κινούνται στο άξονα της παρατεταμένης ύφεσης αφού και τα διαρθρωτικά προβλήματα παραμένουν και τα ελλείμματα διευρύνονται. Αυτές είναι μερικές από τις επισημάνσεις που αναφέρονται σε άρθρο για την μισθωτή απασχόληση και τη ανεργία στο ιδιωτικό τομέα της οικονομίας, στο μηνιαίο περιοδικό ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ Επιπλέον, η ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ δημοσιεύει άρθρο για την συνταξιοδοτική πολιτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Επίσης, δημοσιεύει επιστολή διαμαρτυρία της ΓΣΕΕ προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με την έγκριση της νέας δανειακής σύμβασης καθώς και ψήφισμα συμπαράστασης των Γερμανικών Συνδικάτων προς τους έλληνες εργαζόμενους. Τέλος δημοσιεύονται οι δραστηριότητες του ΙΝΕ το τελευταίο διάστημα.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ • ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΓΣΕΕ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Γιάννης Παναγόπουλος
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: Σάββας Ρομπόλης, Γιάννης Κουζής, Πέτρος Λινάρδος - Ρυλμόν, Βασίλης Παπαδόγαμβρος
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: Σάββας Ρομπόλης
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ: Γ. Κολλιάς, Δ. Κατσορίδας
ΓΡΑΦΕΙΑ: Ιουλιανού 24 Αθήνα, Τηλ: 210 8202247, Fax: 210 8202202
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ: www.inegsee.gr • **ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:** vpetrak@inegsee.gr
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ: ΚΑΜΠΥΛΗ, Αντιγόνης 60, Τηλ: 210 5156820, Fax: 210 5156811

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΤΗΣ ΓΣΕΕ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Αθήνα 13/2/2012

Προς

- **Τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου**
  κ. Martin Schulz
- **Μέλη Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου**

Θέμα: Καταγγελία επείγοντος χαρακτήρα από τη Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας προς τα Μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Η Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Ε.), ως η ανώτατη τριτοβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση στην Ελλάδα, που εκπροσωπεί όλους τους εργαζόμενους ιδιωτικού δικαίου στην ελληνική επικράτεια, σας υποβάλλει το παρόν κείμενο Καταγγελίας με την παράκληση επείγουσας διαβίβασής του στο σύνολο των Μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Η καταγγελία της Γ.Σ.Ε.Ε. αφορά σε όρους της δανειακής σύμβασης της Ελλάδας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, με τους οποίους παραβιάζονται, στο όνομα της δημοσιονομικής πειθαρχίας και της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας, ουσιώδη κοινωνικά και οικονομικά δικαιώματα που προστατεύονται από το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Από τον Μάιο του 2010, μετά την ενεργοποίηση του διεθνούς μηχανισμού δανεισμού της Ελλάδας και τη θέση σε ισχύ της σχετικής δανειακής σύμβασης, η ελληνική Κυβέρνηση, υπό την πίεση της Τρόικας παραβιάζει θεμελιώδεις κοινωνικές διατάξεις της Ευρωπαϊκής Συνθήκης και του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε., λαμβάνοντας ιδιαίτερα επαχθή μέτρα, που παραβιάζουν τον πυρήνα των δικαιωμάτων αυτών.

Με τις ρυθμίσεις που εκβιαστικά εφαρμόσθηκαν και τις κατ'εξακολούθηση νέες απαιτήσεις, πρωτοστατούντος του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, ανατρέπονται βίαια θεσμοί συλλογικής διαπραγμάτευσης κατοχυρωμένοι από το ευρωπαϊκό δίκαιο και τις Διεθνείς Συμβάσεις Εργασίας. Αποδυναμώνεται κάθε αναπτυξιακή προσπάθεια της χώρας. Η ελληνική οικονομία οδηγείται σε μακρόχρονη, βαθειά ύφεση. Η οικονομική και κοινωνική ανασφάλεια εντείνονται. Μεγάλα τμήματα του ελληνικού λαού οδηγούνται στην περιθωριοποίηση. Η απαραίτητη κοινωνική συνοχή απειλείται και αναπτύσσονται στον ελληνικό λαό έντονα αντι-ευρωπαϊκά σύνδρομα.

Οι δημοσιονομικοί στόχοι αποτυγχάνουν εξαιτίας της λανθασμένης συνταγής για την αναγκαία βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και της ελληνικής οικονομίας. Η ανεργία καλπάζει, οι κοινω-

νικές εντάσεις κλιμακώνονται επικίνδυνα, η σταθερότητα της χώρας απειλείται και το επιχειρηματικό περιβάλλον είναι πλήρως αρνητικό.

Όλα αυτά συμβαίνουν όχι γιατί η Ελλάδα εφαρμόζει πλημμελώς τα περιοριστικά μέτρα που απαιτούν οι δανειστές, αλλά γιατί είναι σε λάθος κατεύθυνση τα ίδια τα μέτρα.

Οι επιλογές και οι απαιτήσεις της Τρόικας για την εξασφάλιση των δανειακών υποχρεώσεων της Ελλάδας με τα οριζόντια μέτρα που κατ'αρχάς εφαρμόστηκαν στο δημόσιο τομέα και στις συντάξεις και αποδείχθηκαν ολέθρια λάθη, επεκτείνονται βίαια και στον ιδιωτικό τομέα, με οριζόντιο «κούρεμα» των μισθών και αδίστακτη κρατική παρέμβαση στις συλλογικές συμβάσεις εργασίας, που φθάνει ακόμη και στο σημείο σταδιακά μέσα σε λίγους μήνες να επιβάλλεται με νόμο η λήξη ισχύος τους.

Πρόκειται για παρεμβάσεις μόνιμου χαρακτήρα στην αγορά εργασίας με σκοπό:

α) τη δραματική, βίαιη και περαιτέρω οριζόντια μείωση των αποδοχών των εργαζομένων στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα με παρέμβαση του Κράτους, παρά τη διαπίστωση από την ίδια την Τρόικα της μείωσης του κόστους εργασίας κατά την τελευταία διετία,

β) την δραστική τροποποίηση επί τα χείρω για τους εργαζόμενους του θεσμικού πλαισίου για τη διαμόρφωση ενιαίων κατωτάτων ορίων αμοιβής και όρων εργασίας μέσω ελεύθερων συλλογικών διαπραγματεύσεων και δεσμευτικών συλλογικών συμβάσεων και την υποκατάστασή τους από ατομικές συμβάσεις εργασίας,

γ) την πλήρη αποδυνάμωση και ουσιαστικά κατάργηση των κλαδικών συμβάσεων εργασίας και την αποκέντρωσή τους στο πεδίο των επιχειρήσεων, στις οποίες όμως, κυρίως λόγω του ως επί το πλείστον μικρού αριθμού απασχολούμενων, η δημιουργία σωματείου και η ελεύθερη συνδικαλιστική δράση εμποδίζονται ουσιωδώς.

Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και κρίσιμα θεσμικά όργανα της Ε.Ε., με την εξαίρεση του Ευρωκοινοβουλίου, είναι οι φυσικοί ή ηθικοί αυτουργοί στην άσκηση πιέσεων για τη λήψη μέτρων, τα οποία υπερβαίνουν κάθε αναγκαίο και αποδεκτό μέτρο που επιβάλλει ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων των εργαζομένων, σύμφωνα με το ισχύον δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις Διεθνείς Συμβάσεις Εργασίας.

Τα μέτρα αυτά:

- **είναι μόνιμα, μολονότι το πρόγραμμα σταθερότητας έχει συγκεκριμένα χρονικά όρια και διάρκεια,**
- **είναι ιδιαιτέρως επαχθή, δυσανάλογα και πρόχειρα**
- **δεν υπάρχει εύλογη σχέση, ούτε μετρήσιμο οικονομικό αποτέλεσμα, ανάμεσα στην έκταση, την ένταση και τη διάρκεια των περιορισμών αυτών με το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα,**
- **δεν συνοδεύονται από τα αναγκαία αντισταθμιστικά μέτρα και εγγυήσεις για την προστασία των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού της χώρας από τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης. Αντίθετα συνοδεύονται από σημαντική αύξηση στις τιμές των προ-**

ϊόντων ευρείας κατανάλωσης, των καυσίμων, των τιμολογίων των κοινωφελών υπηρεσιών κλπ.

➜ **είναι άνισα και ευνοούν τις διακρίσεις σε βάρος των εργαζομένων,**

Καθ'όλη τη διάρκεια αυτής της περιόδου, η υποχρέωση προσήκοντος και έγκαιρου κοινωνικού διαλόγου έχει εκφυλισθεί σε μια τυπικά ενημερωτική, επιφανειακή και προσχηματική διαδικασία με προειλημμένες αποφάσεις, παρά το γεγονός ότι η κρισιμότητα των περιστάσεων στη χώρα επιβάλλει την μεγιστοποίηση της κοινωνικής συναίνεσης και της κοινωνικής συνοχής.

Αυτό επιβεβαιώνεται και από την απόφαση της Επιτροπής Εφαρμογής Συμβάσεων και Συστάσεων της 100ης Διεθνούς Συνδιάσκεψης Εργασίας της ΔΟΕ, σύμφωνα με την οποία η ελληνική Κυβέρνηση, έπρεπε να αρχίσει άμεσα διάλογο με τους κοινωνικούς εταίρους, όχι για τη λήψη νέων και πιο επώδυνων μέτρων, αλλά με αποκλειστικό σκοπό να επανεξετάσει τα μέτρα που έχουν ήδη ληφθεί ή πρόκειται να ληφθούν και να διασφαλίσει ότι τα δικαιώματα που προστατεύονται από θεμελιώδεις Διεθνείς Συμβάσεις Εργασίας δεν παραβιάζονται, αλλά και θα διασφαλίζονται πλήρως στο μέλλον. Σε όμοιες επισημάνσεις καταλήγει με την Έκθεσή της και η Ανώτατη Αποστολή της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας που επισκέφθηκε την Ελλάδα τον Σεπτέμβριο του 2011.

Ήδη η άσκηση πιέσεων από την Τρόικα για λήψη πρόσθετων μέτρων απορρύθμισης της αγοράς εργασίας, με κυρίαρχα όσα αφορούν την αποδυνάμωση των ΣΣΕ που θέτουν ενιαία κατώτατα όρια εργασίας (Εθνική Γενική ΣΣΕ και κλαδικές ΣΣΕ), παρά την ευρύτατη κοινωνική αντίδραση, και την αντίθεση ακόμα και κορυφαίων εθνικών εργοδοτικών οργανώσεων, αναγορεύθηκε αιφνιδιαστικά και εκβιαστικά σε όρο απαραίτητο για την εκταμίευση της 6ης δανειακής δόσης προς την Ελλάδα, και τη τη νέα δανειακή σύμβαση.

Οι κοινωνικοί εταίροι, έχοντας συνείδηση της σοβαρότητας της οικονομικής κρίσης, πλήρη γνώση της ελληνικής πραγματικότητας και υψηλό αίσθημα ευθύνης κάθησαν στο τραπέζι του διαλόγου και πέτυχαν ένα minimum συμφωνίας, διασφαλίζοντας εκείνο το δίχτυ ασφαλείας που είναι προαπαιτούμενο για την αποτελεσματική έξοδο από την κρίση και την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας με όρους κοινωνικής δικαιοσύνης.

Πριν στεγνώσει το μελάνι της δύσκολης αυτής συμφωνίας των κοινωνικών διαπραγματευτών σε κεντρικό επίπεδο, πετάχθηκε ήδη στο καλάθι των αχρήστων. Με τον εκβιασμό της άτακτης χρεωκοπίας, ανακοινώθηκε με δικτατορικό τρόπο νέο πακέτο μέτρων, που όσον αφορά την αγορά εργασίας και τις συντάξεις σε κανένα Κράτος Δικαίου και όχι μόνο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα μπορούσαν και ως σκέψη να εισαχθούν και εφαρμοσθούν, διότι θίγουν ευθέως τον πυρήνα, βασικών κοινωνικών και οικονομικών δικαιωμάτων, τα οποία κατοχυρώνονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση από τις Συνθήκες της, το παράγωγο δίκαιο και τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αξιότιμε Κύριε Πρόεδρε,

Η Γ.Σ.Ε.Ε. θεωρεί ότι τα αποτελέσματα του πειράματος που γίνεται στην Ελλάδα,

κράτους-μέλους της Ε.Ε., είναι προφανές ότι θα επιχειρηθεί να εφαρμοσθούν άμεσα και σε άλλες χώρες, που βρίσκονται ή θα βρεθούν δέσμιες της οικονομικής κρίσης και των οικονομικών/δανειακών τους αναγκών.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ήδη από το 2008 με Ψήφισμά του (Ψήφισμα της 22ας-10-2008) αντέδρασε στην διαφαινόμενη σε ευρωπαϊκό επίπεδο ασύδοτη διαμόρφωση των όρων εργασίας σε βάρος των εργαζομένων και στον αθέμιτο ανταγωνισμό που βασίζεται σε χαμηλά κοινωνικά πρότυπα. Στο Ψήφισμα, ανάμεσα σε άλλα, τονίζεται ότι «δεν πρέπει να τεθεί σε κίνδυνο η άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, όπως αναγνωρίζονται στα κράτη μέλη, στις συμβάσεις της ΔΟΕ και στο Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος διαπραγμάτευσης, σύναψης και εφαρμογής συλλογικών συμβάσεων και του δικαιώματος εργατικών κινητοποιήσεων», ότι πρέπει να καταστεί σαφές ότι οι κανόνες της ευρωπαϊκής νομοθεσίας «δεν απαγορεύουν στα κράτη μέλη και τους κοινωνικούς εταίρους να απαιτούν ευνοϊκότερους όρους, με στόχο την ισότιμη μεταχείριση των εργαζομένων και ότι υπάρχουν διαβεβαιώσεις ότι η κοινοτική νομοθεσία μπορεί να εφαρμοσθεί με βάση όλα τα υφιστάμενα μοντέλα της αγοράς εργασίας» και ότι «τα θεμελιώδη κοινωνικά δικαιώματα δεν είναι υποδεέστερα των οικονομικών δικαιωμάτων σε μια ιεράρχηση θεμελιωδών ελευθεριών».

Οι κανόνες δημοσιονομικής πειθαρχίας έχουν καλύψει το κοινωνικό πρόσωπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που αποτυπώνεται χαρακτηριστικά στη Συνθήκη Ευρωπαϊκής Ένωσης ότι «τα *ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα* αποτελούν θεμελιώδεις *αξίες* και *θεμέλιο λίθο* της ΕΕ» (άρθρο 2), ότι «*πρώτος στόχος* της ΕΕ είναι η προώθηση των *αξιών* της και της *ευημερίας* των λαών της» (άρθρο 3§3), ότι «οι *κοινωνικοί στόχοι* της ΕΕ, που περιλαμβάνουν την *πλήρη απασχόληση* την *κοινωνική ένταξη*, την *κοινωνική προστασία* και την *κοινωνική πρόοδο,* συνδέονται άρρηκτα με τους οικονομικούς στόχους της και είναι καθοριστικοί για την αποτελεσματικότητα των οικονομικών στόχων – η *οικονομική συνοχή* στηρίζεται στην *κοινωνική συνοχή*» (άρθρο 3§3) και στον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων που δεσμεύει την Ε.Ε. και τα κράτη μέλη, ο οποίος κατοχυρώνει αδιαίρετα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα και διακηρύσσει ότι η ΕΕ «*τοποθετεί τον άνθρωπο στην καρδιά της δράσης της*». Τα παραπάνω επιβεβαιώνονται και από τη νομολογία του ΔΕΕ ότι δηλαδή, η Ε.Ε. «*δεν περιορίζεται σε μια οικονομική ένωση, αλλά πρέπει ταυτόχρονα να εξασφαλίζει, με κοινή δράση, την κοινωνική πρόοδο και να επιδιώκει τη διαρκή βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας των ευρωπαϊκών λαών*».

Επειδή απαιτείται άμεση, ειλικρινής και έμπρακτη συστράτευση όλων των ευρωπαϊκών δυνάμεων προς διάσωση των αξιών που στηρίζουν τον ευρωπαϊκό πολιτισμό, σας καλούμε να περιφρουρήσετε και να διασφαλίσετε τις αξίες αυτές.

Με τιμή
Για τη Γ.Σ.Ε.Ε.

Ο Πρόεδρος
Γιάννης Παναγόπουλος

Ο Γενικός Γραμματέας
Νικόλαος Κιουτσούκης

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

του Σάββα Γ. Ρομπόλη

1. Η οικονομική κρίση και ύφεση της ευρωπαϊκής οικονομίας και των κρατών-μελών συνοδεύεται, μεταξύ των άλλων, από την ένταση της πολιτικής και επιστημονικής συζήτησης για το περιεχόμενο και τον χαρακτήρα της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής που θα οδηγήσουν την Ευρώπη στην έξοδο από την κρίση. Το ζητούμενο σήμερα για την ευρωπαϊκή οικονομία στις συνθήκες της ύφεσης και της υλοποίησης των περιοριστικών πολιτικών σε ορισμένα κράτη μέλη (Ιρλανδία, Ελλάδα, Πορτογαλία, Ισπανία) που απορρέουν από το πρόγραμμα στήριξης του Δ.Ν.Τ., της Ε.Ε., και της Ε.Κ.Τ. είναι ο στρατηγικός προσανατολισμός της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, με την έννοια της προσαρμογής της στον νέο καταμερισμό εργασίας, στο πλαίσιο της διεθνούς ή της ευρωπαϊκής ανασυγκρότησης της παραγωγικής διαδικασίας ή της αναβάθμισης της θέσης της ευρωπαϊκής οικονομίας στον νέο διεθνή καταμερισμό εργασίας;

Από την άποψη αυτή, οι προοπτικές για **επαρκή, βιώσιμα[1] και ασφαλή ευρωπαϊκά συνταξιοδοτικά συστήματα**, απαιτείται, κατ' αρχήν, να προσδώσουν σ' αυτά, ένα χαρακτήρα αναβάθμισης του ρόλου και της θέσης τους, στην λειτουργία του ευρωπαϊκού οικονομικού και κοινωνικού σχηματισμού, στην κατεύθυνση της οικονομικής βιωσιμότητας και της κοινωνικής αποτελεσματικότητας. Στο πλαίσιο αυτό κεντρικής σημασίας ζητήματα αναδεικνύονται, τόσο τα θεωρητικά, όσο και τα συστημικά λειτουργικά ζητήματα της κοινωνικής ασφάλισης καθώς και του ρόλου της στον ευρωπαϊκό ή εθνικό οικονομικό σχηματισμό.

Το μείγμα κράτους-αγοράς, μετά την κρίση παραγωγής και κατανομής των πόρων που εφαρμόστηκε στις καπιταλι-

1. Η έννοια της επάρκειας περιλαμβάνει τρεις γενικούς στόχους: α) την παροχή ενός αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης των ηλικιωμένων, β) την πρόσβαση για όλους σε κατάλληλες συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις (δημόσιες ή ιδιωτικές), γ) την προώθηση της αλληλεγγύης εντός και μεταξύ των γενεών. Η έννοια της βιωσιμότητας περιλαμβάνει πέντε στόχους: α) την επίτευξη ενός υψηλού επιπέδου απασχόλησης, β) την αύξηση του δείκτη απασχόλησης των ηλικιωμένων εργαζομένων 55-64 ετών στο 50% το 2010 από 41,6% το 2005. γ) την μεταρρύθμιση των συνταξιοδοτικών συστημάτων προς την κατεύθυνση της βιωσιμότητάς τους με την δημιουργία π.χ. ειδικών αποθεματικών για τις συντάξεις, δ) τη διατήρηση της ισορροπίας μεταξύ εργαζομένων και συνταξιούχων χωρίς να επιβαρύνονται υπερβολικά οι πρώτοι και με την διατήρηση επαρκούς επιπέδου συντάξεων για τους δεύτερους, ε) την διασφάλιση ύπαρξης των κανονιστικών πλαισίων που επιτρέπουν την χρηστή διαχείριση δημόσιων και ιδιωτικών συνταξιοδοτικών συστημάτων (βλ. Συνθήκη Laaken 2001 και Α. Κρητικός, 2010).

στικές οικονομίες την δεκαετία του 1970 αντικαταστάθηκε από την στρατηγική της απελευθέρωσης και της κυριαρχίας των αγορών και των οικονομικών της προσφοράς ως το κυρίαρχο μείγμα οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής του 21ου αιώνα.

Πράγματι, το μείγμα αυτό που υπαγόρευσε την συγκεκριμένη συμπεριφορά των τραπεζών (χορήγηση δανείων υψηλού κινδύνου με δυσχέρεια αποπληρωμής τους) επέφερε την διεθνή χρηματο-πιστωτική κρίση καθώς και την σταδιακή διείσδυσή της στους αρμούς της πραγματικής οικονομίας στις ΗΠΑ και την Ευρώπη. Έτσι, η νεοκλασική του έμπνευση οδήγησε στην αποσύνδεση της δαπάνης της οικονομίας από το εισόδημα (M. Aglietta, 2008), με την ενίσχυση της κατανάλωσης (αφού το εισόδημα και η αύξησή του ήταν μικρότερη από το άθροισμα πληθωρισμού και παραγωγικότητας) με υπέρμετρο και υψηλού κινδύνου δανεισμό στις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά, προκειμένου να διατηρείται σε υψηλά επίπεδα η ζήτηση, η οικονομική μεγέθυνση και η αύξηση του ΑΕΠ.

Σ' αυτό το πλαίσιο της οικονομικής πολιτικής, η νεοκλασική προσέγγιση θεωρεί την σημερινή διεθνή οικονομική κρίση ως αποτέλεσμα **εξωγενών** παραγόντων που επιδρούν αρνητικά στην ομαλή λειτουργία και αναπαραγωγή του διεθνούς οικονομικού συστήματος, ενώ η κεϋνσιανή προσέγγιση θεωρεί την διεθνή οικονομική κρίση ως αποτέλεσμα **ενδογενών** παραγόντων που επιδεινώνουν ακόμη περισσότερο την ενυπάρχουσα ανισότητα της χρηματοδότησης του διεθνούς οικονομικού συστήματος (M. Aglietta, 2008).

Η εφαρμογή αυτού του μείγματος οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής δημιούργησε προϋποθέσεις εγκατάλειψης κάθε αναπτυξιακής και κοινωνικής πολιτικής, ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, στις ΗΠΑ και στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και με την προσήλωσή του στην αυστηρή δημοσιονομική και εισοδηματική πειθαρχία, τις ιδιωτικοποιήσεις και την αποκαθήλωση του κοινωνικού κράτους, ανέδειξε με τον πιο εύληπτο τρόπο ότι η σημερινή διεθνής οικονομική κρίση αποτελεί κρίση του μοντέλου της άνισης ανάπτυξης μεταξύ των παραγωγικών δυνάμεων της οικονομίας (εργασίας και κεφαλαίου) σε διεθνές επίπεδο.



Το ίδιο, στο πλαίσιο αυτού του μείγματος οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής οι **κοινωνικές δαπάνες**, θεωρούνται ως καταναλωτικές δαπάνες και ως εκ τούτου επιβάλλεται μακρο-οικονομικά η μείωση τους σε όφελος των παραγωγικών δαπανών, ενώ αντίθετα στην ανάλυση των

δαπανών κατατάσσονται ορθά στην κατηγορία των αναπαραγωγικών δαπανών που η πραγματοποίηση τους έχει διευρυμένες επιπτώσεις στην λειτουργία του οικονομικού και κοινωνικού σχηματισμού.

Παράλληλα, στο πλαίσιο αυτού του μείγματος οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής της απελευθέρωσης και της κυριαρχίας των αγορών, **το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης** θεωρείται ως παραγωγός δαπανών που επιβάλλεται να ελεγχθεί και μειωθεί η εξέλιξη τους, ενώ ορθά, κατά την άποψη μας, το ΣΚΑ αποτελεί θεσμό μεταφοράς πόρων από γενεά σε γενεά και ως εκ τούτου οι συντάξεις και τα επιδόματα ενθικολογιστικά δεν υπολογίζονται στο εθνικό εισόδημα, εφόσον υπολογίζονται σ' αυτό οι καταβαλλόμενες εισφορές.

Επίσης από την άποψη αυτή κεντρικής σημασίας ζήτημα αποτελεί **ο αναδιανεμητικός ρόλος** που έχει προσδώσει η οικονομική πολιτική στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, ο οποίος για παράδειγμα στην Ελλάδα έχει σε σημαντικό βαθμό διαβρωθεί με την μετεξέλιξη του Κοινωνικού Προϋπολογισμού σε τμήμα του Κρατικού Προϋπολογισμού και των αναγκών μείωσης του δημόσιου ελλείμματος ή ενίσχυσης της χρηματοδότησης της επενδυτικής δραστηριότητας.

Η **Πράσινη Βίβλος** για τα ευρωπαϊκά συνταξιοδοτικά συστήματα αναφέρεται κυρίως, μεταξύ των άλλων, στην διατύπωση των νέων προκλήσεων με βασική κατεύθυνση την «προσαρμογή της εκάστοτε ηλικίας συνταξιοδότησης με το προσδόκιμο ζωής», στην άσκηση της συνταξιοδοτικής πολιτικής από τα κράτη-μέλη αλλά με ενιαίες, δεσμευτικές αρχές που θα υπερβαίνουν την ισχύουσα μέθοδο ανοιχτού συντονισμού και όχι σε μία επαναδιατύπωση του θεωρητικού υπόβαθρου, του λειτουργικού ρόλου και του στρατηγικού προσανατολισμού του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Στην κατεύθυνση αυτή η πρόταση Β. Ρομπέι - Μ. Μπαρόζο για το Σύμφωνο Ανταγωνιστικότητας (Σύνοδος κορυφής 25/3/11 στις Βρυξέλλες) αναφέρει ως σύστημα αξιολόγησης της μακροχρόνιας βιωσιμότητας των συνταξιοδοτικών συστημάτων την παρακολούθηση της εξέλιξης του δημογραφικού παράγοντα και του προσδόκιμου ζωής. Η αναφορά αυτή σημαίνει ότι εάν ένα συνταξιοδοτικό σύστημα στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είναι βιώσιμο, τότε, κατά τους συντάκτες της πρότασης, θα πρέπει να εφαρμοστούν μέτρα, όπως η μείωση των συντάξεων, η αύξηση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης ή ένας συνδυασμός των δύο[2].

Από την άποψη αυτή, δεν έχει ενδιαφέρον να διατυπωθεί μία μονομερής (ηλικία συνταξιοδότησης, προσδόκιμο όριο ζωής) και διαχειριστική προσέγγιση επαρκών και βιώσιμων συνταξιοδοτικών συστημάτων. Αντίθετα, θεωρούμε ότι η διαχειριστική προσέγγιση αδυνατεί να αντιμετωπίσει

2. Αξίζει να σημειωθεί ότι ένα κεντρικής σημασίας ζήτημα στο υπό διαμόρφωση Σύμφωνο Ανταγωνιστικότητας αποτελούν οι κυρώσεις(αφορούν μόνο τα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης) που θα επιβάλλονται σε κάθε κράτος-μέλος που δεν θα εφαρμόζει το Σύμφωνο Ανταγωνιστικότητας. Έτσι, όποιο κράτος-μέλος δεν εφαρμόζει το Σύμφωνο Ανταγωνιστικότητας θα καταγγέλλεται δημοσίως με αποτέλεσμα την αύξηση των επιτοκίων δανεισμού του και πιθανόν να αδυνατεί να λαμβάνει βοήθεια από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF).

τις πολύπλευρες διαστάσεις της μακροχρόνιας βιωσιμότητας και επάρκειας των συνταξιοδοτικών συστημάτων. Και τούτο γιατί εμπεριέχει ένα σοβαρό «γενετικό» λάθος στην σύλληψη, στα μέσα και τους στόχους, το οποίο συνίσταται στον εσφαλμένο ορισμό του προβλήματος, με την έννοια ότι το πρόβλημα στην επάρκεια και στην βιωσιμότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων στην Ευρώπη δεν είναι το προσδόκιμο ζωής και το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης.

Το πρόβλημα, κατά την γνώμη μας, είναι το μέγεθος της απασχόλησης και η αναδιανομή του εισοδήματος. Γι' αυτό ακριβώς και η συμβολή των παραμετρικών αλλαγών που εφαρμόζονται από το 1990 και μετά στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφορικά με την βιωσιμότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων είναι περιορισμένη, με αποτέλεσμα οι υιοθετούμενες λύσεις της αύξησης των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, της αλλαγής του τρόπου υπολογισμού των συντάξεων, ...κλπ να οδηγούν σε αναποτελεσματικές διαδοχικές νομοθετικές παρεμβάσεις.

Από την άποψη αυτή είναι χαρακτηριστική η ελληνική περίπτωση, όπου παρά τις διαδοχικές νομοθετικές παρεμβάσεις περιοριστικού χαρακτήρα τα τελευταία 20 χρόνια, δεν κατέστη δυνατή η αντιμετώπιση του διαρθρωτικού προβλήματος του ΣΚΑ, το οποίο συνίσταται στην αποκατάσταση του αποθεματικού του κεφαλαίου που εξανεμίσθηκε τα τέσσερα τελευταία χρόνια με διάφορους τρόπους από έξω-ασφαλιστικούς παράγοντες.





Με αφετηρία τις προαναφερόμενες θεωρητικές και αξιολογικές (εκ του αποτελέσματος) παρατηρήσεις, το ενδιαφέρον μας επικεντρώνεται στην συγκρότηση μίας θεμελιώδους θεώρησης του κράτους-πρόνοιας, στα δεδομένα και τις προκλήσεις των συνταξιοδοτικών συστημάτων, στις συνθήκες της οικονομικής κρίσης και ύφεσης και στην διατύπωση εναλλακτικών προσανατολισμών της κοινωνικής ασφάλισης στην Ευρώπη, συνδέοντας δυναμικά και κοινωνικά τις σύγχρονες και μελλοντικές εξελίξεις της εργασίας και της κοινωνικής προστασίας με τις τεχνολογικές και παραγωγικές εξελίξεις.

2. Τα δεδομένα και οι προκλήσεις των συνταξιοδοτικών συστημάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Η πρόσφατη οικονομική κρίση και ύφεση με την αύξηση και τη διατήρηση της ανεργίας κατά τα επόμενα χρόνια σε υψηλά επίπεδα, την συρρίκνωση της απασχόλησης και την γήρανση του πληθυσμού, στερεί το σύστημα κοινωνικής προστασίας από σημαντικούς πόρους που επηρεάζουν αρνητικά την βιωσιμότητα και την κοινωνική του αποτελεσματικότητα. Για παράδειγμα στην Ελλάδα η αύξηση της επίσημης ανεργίας στο επίπεδο των 700.000 ανέργων αποστερεί το ΣΚΑ από πόρους της τάξης των 3,5 δις. ευρώ ή 1,5% του ΑΕΠ τον χρόνο.

Παράλληλα, οι **συνταξιοδοτικές παρεμβάσεις** που συντελέσθηκαν τα τελευταία 20 χρόνια στα κράτη-μέλη παρά την μείωση του επιπέδου των συντάξεων από 7%-20%, δεν κατόρθωσαν να «θωρακίσουν» την οικονομική κατάσταση των συνταξιοδοτικών συστημάτων ενόψει της νέας κατάστασης της οικονομικής κρίσης.

Από την άποψη αυτή είναι χαρακτηριστική η προειδοποίηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το 2000, σύμφωνα με την οποία «η προοπτική της γήρανσης του πληθυσμού (...) συνιστά σημαντικότατη πρόκληση για την εξασφάλιση της επάρκειας και της βιωσιμότητας των συνταξιοδοτικών συστημάτων. Η γήρανση του πληθυσμού θα συντελεσθεί σε τέτοια κλίμακα που, εάν δεν υπάρξουν οι κατάλληλες μεταρρυθμίσεις, υπάρχει ο κίνδυνος υπονόμευσης (...) της σταθερότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση».

Όμως, οι ανησυχίες αυτές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την γήρανση του πληθυσμού στην Ευρώπη, διογκώθηκαν, αξιοποιήθηκαν και παρουσιάσθηκαν στα κράτη-μέλη ως μείζον οικονομικό και δημογραφικό ζήτημα, μόνο και μόνο για να νομιμοποιηθούν ιδεολογικά κοινωνικο-ασφαλιστικές πολιτικές που είχαν ως κεντρικό

στόχο την μείωση της κρατικής παρέμβασης την παροχή κοινωνικής προστασίας (Walker, 1991, σελ. 31, Α. Κρητικός, 2010, σελ 42).

Έτσι, σε επίπεδο νομοθετικών κοινωνικο-ασφαλιστικών παρεμβάσεων και στρατηγικής προοπτικής του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης στα κράτη-μέλη, η μονομερής αυτή προσέγγιση της γήρανσης του πληθυσμού ως θεμελιώδους αιτίας των ελλειμμάτων των συνταξιοδοτικών ταμείων, οδήγησε τις προτεραιότητες και τις επιλογές τους στην μετατόπιση του κέντρου βάρους του κοινωνικο-ασφαλιστικού συστήματος από το διανεμητικό (κοινωνική αλληλεγγύη) στο κεφαλαιοποιητικό (εξατομικευμένο) σύστημα κοινωνικής ασφάλισης (ιδιωτικά συνταξιοδοτικά σχήματα, βασική σύνταξη).

Παράλληλα, επιδιώχθηκε από τις κοινωνικο-ασφαλιστικές παρεμβάσεις στα κράτη-μέλη, οι επιπτώσεις του δημογραφικού ελλείμματος να χρηματοδοτηθούν από την μείωση των συνταξιοδοτικών παροχών, αντί η διαμόρφωση μίας δυναμικής μακράς πνοής δημογραφικής πολιτικής να χρηματοδοτηθεί και να θωρακισθεί το ΣΚΑ με νέους πόρους από την αναπτυξιακή λειτουργία της οικονομίας (ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ, 2005).

Έτσι, η αύξηση της ανεργίας, η γήρανση του πληθυσμού, η αύξηση του προσδόκιμου ορίου ζωής, η μείωση της ανάπτυξης, η αύξηση των επιπέδων του δημόσιου ελλείμματος και του δημόσιου χρέους, η μείωση της απασχόλησης και η αστάθεια των χρηματοπιστωτικών αγορών έκαναν δυσχερέστερη την κατάσταση βιωσιμότητας των συνταξιοδοτικών συστημάτων στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι εξελίξεις αυτές στις σημερινές συνθήκες της οικονομικής κρίσης αντιμετωπίζονται στα κράτη-μέλη με νομοθετικές παρεμβάσεις στην κατεύθυνση κυρίως: της μεταβίβασης σημαντικών βαρών στις νέες γενεές, της μετατόπισης από διανεμητικά σε κεφαλαιοποιητικά συνταξιοδοτικά συστήματα και της μετάθεσης της χρηματοδότησης περισσότερων ασφαλιστικών κινδύνων στα άτομα.

Με άλλα λόγια, τα κράτη-μέλη **επιλέγουν** σήμερα την προσφιλή και πεπατημένη μέθοδο της εισπρακτικής και αναποτελεσματικής (εκ του αποτελέσματος) λογικής για την χρηματοδότηση του ελλείμματος και την εξασφάλιση πόρων με τρόπους (μείωση των συνταξιοδοτικών παροχών και επιδείνωση των όρων και των συνθηκών συνταξιοδότησης) που διευρύνουν το κοινωνικό έλλειμμα και συρρικνώνουν, τις προϋποθέσεις κοινωνικής συνοχής και σύγκλισης, μετατρέποντας σταδιακά το ευρωπαϊκό πρότυπο του κράτους-πρόνοιας σε πρότυπο κράτους-φιλανθρωπίας.

Στην κατεύθυνση αυτή, οι ρυθμίσεις των νέων ασφαλιστικών νόμων (Ν. 3863/2010 και Ν. 3865/2010) στην Ελλάδα προσανατολίζονται κυρίως: στην αλλαγή του τρόπου υπολογισμού των συντάξεων, στην αύξηση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης, στην εισαγωγή κεφαλαιοποιητικών στοιχείων (βασική) και ανταποδοτική σύνταξη, ...κλπ, με κεντρικό στόχο την εξασφάλιση πόρων διαμέσου της μείωσης των συντάξεων (μέχρι 30%) για την χρηματοδότηση του μακροχρόνιου ελλείμματος του ΣΚΑ. Παράλληλα, οι ρυθμίσεις αυτές που οδηγούν σε συνθήκες φτωχοποίησης τους συνταξιούχους, δεν εξασφαλίζουν τους αναγκαίους πόρους για την χρημα-

τοδότηση του μακροχρόνιου ελλείμματος και ως εκ τούτου δεν συμβάλλουν (όπως και οι αντίστοιχες νομοθετικές παρεμβάσεις που έγιναν στα κράτη-μέλη την εικοσαετία 1990-2010) στην αποκατάσταση της βιωσιμότητας των συνταξιοδοτικών συστημάτων.

3. Προτεραιότητες και Επιλογές της Συνταξιοδοτικής πολιτικής στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Ο κεντρικός στόχος, τουλάχιστον σε διακηρυκτικό επίπεδο, των συνταξιοδοτικών παρεμβάσεων στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από το 1990 μέχρι σήμερα ήταν η εξασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας και της κοινωνικής αποτελεσματικότητας των συνταξιοδοτικών συστημάτων. Όμως κρίνοντας εκ του αποτελέσματος, συνέβαλαν, με την προσήλωση τους σε παραμετρικές αλλαγές, στην μείωση των συντάξεων, χωρίς παράλληλα να δημιουργούνται οι προϋποθέσεις της μακροχρόνιας βιωσιμότητας τους.

Οι εξελίξεις αυτές είχαν ως **αποτέλεσμα**, κατά την περίοδο των τελευταίων είκοσι ετών στα κράτη-μέλη, τις διαδοχικές νομοθετικές παρεμβάσεις που οδήγησαν σταδιακά στην συρρίκνωση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων και στην επιδείνωση των όρων συνταξιοδότησης χωρίς ταυτόχρονα να εξασφαλίζεται η μακροχρόνια βιωσιμότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων. Με αφετηρία αυτά τα δεδομένα, αποδεικνύεται ότι η επίτευξη του στόχου της βελτίωσης του βιοτικού επιπέδου και του βιώσιμου συνταξιοδοτικού συστήματος στα κράτη-μέλη, προϋποθέτει την **επανεξέταση** των προτεραιοτήτων και την διατύπωση νέων επιλογών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, της οικονομικής, όσο και της συνταξιοδοτικής πολιτικής.

Από την άποψη αυτή είναι ενδιαφέρον να τονισθεί ότι τα σημερινά αρνητικά αποτελέσματα στην πραγματική οικονομία της στρατηγικής «των απελευθερωμένων αγορών και των αποκλεισμένων κοινωνιών» έχουν οδηγήσει ακόμη και τους πλέον υπέρμαχους της άκρατης απελευθέρωσης των αγορών να διατυπώνουν την άποψη ότι «η ολοκληρωτική ιδεολογία δαιμονοποίησης του κράτους και της κυριαρχίας και απελευθέρωσης των αγορών που επινοήθηκε να διαχειριστεί τους πόρους τον 21ο αιώνα δεν αποτελεί την σωστή κατεύθυνση, ούτε είναι η μόνη λύση».

Αναγνωρίζουν μάλιστα ότι για «την σωτηρία του καπιταλιστικού συστήματος τα σημεία των καιρών και η σημερινή εποχή απαιτούν την διαμόρφωση δημόσιων πολιτικών καθώς και την προώθηση συντονισμένων ενεργειών, κυβερνήσεων και κεντρικών τραπεζών». Η αναγνώριση αυτή της κρίσης του μοντέλου της άνισης ανάπτυξης οδηγεί την επιστημονική και πολιτική σκέψη στις σημερινές διεθνείς συνθήκες «να σκεφθεί το αδιανόητο», τόσο στο επίπεδο της εναλλακτικότητας με τη μεταμόρφωση του οικονομικού και κοινωνικού συστήματος (από την οικονομία της αγοράς στην οικονομία της αλληλεγγύης), όσο και στο επίπεδο ανασυγκρότησης του πολιτικού συστήματος (πολιτικός μηχανισμός λήψης των αποφάσεων).

Πράγματι, **η εναλλακτική προοπτική** σ' ένα πρότυπο οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της οικονομίας της αλληλεγγύης θα εγκαθιδρύσει θεσμούς κοινωνικής συνεργασίας και θα αναπτύξει πολιτικές αναδιανομής του εισοδήματος (δημόσιος

πόλος), πολιτικές κοινωνικής αλληλεγγύης και αμοιβαιότητας (κοινωνικός πόλος) και πολιτικές δυναμικής ανάπτυξης και διασύνδεσης των οικονομικών και κοινωνικο-πολιτικών λειτουργιών (αναπτυξιακός πόλος) (J. L. Laville, 2007).

Βέβαια, **η μετάβαση** αυτή από την οικονομία της αγοράς στην οικονομία των δημόσιων πολιτικών και της αλληλεγγύης προϋποθέτει, στο πλαίσιο της δομικής διασύνδεσης του «οικονομικού», του «κοινωνικού» και του «πολιτικού» στοιχείου του νέου τύπου οργάνωσης της οικονομίας και της κοινωνίας, ικανούς και υπεύθυνους πολιτικούς σχηματισμούς, ισχυρά συνδικάτα και αξιόπιστα κοινωνικά κινήματα καθώς και δυναμικές και καινοτομικές επιχειρήσεις ανεξαρτήτως του μεγέθους τους.

Το δίλημμα για την Ελλάδα και τα άλλα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδιαίτερα στις σημερινές συνθήκες της διεθνούς και ευρωπαϊκής οικονομικής κρίσης, είναι εάν θα απομακρυνθούν από τις δυσμενείς αυτές προοπτικές με την αμφιβόλου αποτελεσματικότητας «ενεργοποίηση των αυτόματων μηχανισμών σταθεροποίησης των κρατών-μελών και της ευρωπαϊκής οικονομίας» σύμφωνα με «το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης» ή «το Σύμφωνο Ανταγωνιστικότητας», ή θα προσανατολισθούν στην σύλληψη ενός νέου θεωρητικού υποδείγματος και στον σχεδιασμό και την οργάνωση ενός νέου προτύπου (οικονομία της αλληλεγγύης) οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης.

Πιο συγκεκριμένα το «Σύμφωνο Ανταγωνιστικότητας» στην Ευρώπη που θα συζητηθεί στην Σύνοδο Κορυφής της 25/3/11 στις Βρυξέλλες, για την αντιμετώπιση της επερχόμενης κρίσης χρέους των κρατών-μελών, περιλαμβάνει την επιστροφή στην οικονομική πολιτική του «ορθοφιλελευθερισμού» που εφαρμόστηκε στην Γερμανία κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης και ύφεσης του 1929, με την προώθηση μίας αορίστου χρόνου περιοριστική πολιτική νομοθετικά προβλεπόμενης σε πανευρωπαϊκό επίπεδο (καθορισμός με νόμο των ανώτατων ορίων του δημόσιου ελλείμματος και στου δημόσιου χρέους). Ειδικότερα το «Σύμφωνο Ανταγωνιστικότητας» θεωρεί αναγκαία: α) την αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης στα 67 έτη ή και παραπάνω, ανάλογα με την αύξηση του προσδόκιμου ορίου ζωής, β) την μείωση των ποσοστών αναπλήρωσης των κύριων και επικουρικών συντάξεων, γ) την μείωση των μισθών, δ) την αύξηση των φόρων και ιδιαίτερα των έμμεσων φόρων, ε) την γενίκευση της ευελιξίας στις μορφές απασχόλησης, στις συλλογικές συμβάσεις και στις εργασιακές σχέσεις, στ) την μείωση των κοινωνικών δαπανών, κλπ, προκειμένου να εξασφαλισθούν πόροι, σύμφωνα με την αντίληψη των συντακτών, για την αντιμετώπιση του χρέους, των ελλειμμάτων και την δημιουργία συνθηκών βελτίωσης του επιπέδου ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας.

Όμως, το ουσιαστικό λάθος αυτού του Συμφώνου, εκτός των άλλων, συνίσταται στο γεγονός ότι το «Σύμφωνο του ορθοφιλελευθερισμού» του μεσοπολέμου σχεδιάστηκε για να αντιμετωπίσει την ύφεση και τον υψηλό πληθωρισμό, ενώ σήμερα απαιτείται να αντιμετωπισθεί η ύφεση και η υψηλή ανεργία. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο η υλοποίησή του θα στεφθεί από την μη επίτευξη ακόμη και των στόχων που το ίδιο το Σύμφωνο θέτει, οδηγώντας σε νέα κρίση την Ευρωπαϊκή οικονομία.

Από την άποψη αυτή, αξίζει να σημειωθεί ότι οι ασκούμενες πολιτικές λιτότητας την περίοδο 2009-2010 στην Ελλάδα, Πορτογαλία, Ισπανία, Ιρλανδία, Ρουμανία, βύθισαν την οικονομική δραστηριότητα αυτών των χωρών σε ύφεση με σημαντική μείωση των εισοδημάτων και αύξηση της ανεργίας, με ό,τι αυτό αρνητικά συνεπάγεται για το επίπεδο των χρηματοδοτικών εισροών στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης.

Πιο συγκεκριμένα, όπως έχει αποδειχθεί από την επιστημονική έρευνα, οι προαναφερόμενες χώρες που χαρακτηρίζονται από χαμηλό επίπεδο προστασίας της απασχόλησης και σημαντική μείωση των μισθών και των εισοδημάτων, υπέστησαν και θα υποστούν στο άμεσο μέλλον την μεγαλύτερη αύξηση της ανεργίας από αυτή της τελευταίας διετίας 2009-2010.

Από την άποψη αυτή είναι χαρακτηριστικό ότι στις χώρες του ΟΟΣΑ κατά την προαναφερόμενη διετία η ανεργία των νέων (15-24 ετών) αυξήθηκε κατά 6,5 ποσοστιαίες μονάδες δηλ. 4 εκατομμύρια νέους ανέργους σε σχέση με το τέλος του 2007, με αποτέλεσμα η ανεργία των νέων να έχει φθάσει στα επίπεδα του 20% του εργατικού δυναμικού δηλ. στα 15 εκατομμύρια άτομα.

Στην Ελλάδα, εξετάζοντας τα στατιστικά στοιχεία της ΕΛ.ΣΤ.Α για την ανεργία (Δ΄ τρίμηνο, 2010), διαπιστώνεται ότι η αντίστοιχη ομάδα ηλικιών (15-24 ετών) έχει φθάσει στα επίπεδα του 39,0%, με αυξητικές προβλέψεις κατά τα επόμενα πέντε χρόνια κατά τα οποία προβλέπεται ότι θα δημιουργηθούν στην ελληνική οικονομία συνθήκες κραχ ανεργίας.

Κατά συνέπεια, το «Σύμφωνο Ανταγωνιστικότητας» στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στερούμενο παντελώς αναπτυξιακών στοιχείων καθώς και εισοδηματικών και κοινωνικών ισοδύναμων στην επιβολή των μέτρων δημοσιονομικής πειθαρχίας, οδηγεί την ευρωπαϊκή οικονομία και την οικονομία των κρατών-μελών σε συρρίκνωση της ζήτησης και της κατανάλωσης καθώς και στην δημιουργία συνθηκών μίας νέας οικονομικής κρίσης και ύφεσης κατά την δεκαετία 2010-2020. Από την άποψη αυτή, παρουσιάζουν ενδιαφέρον οι προβλέψεις του Ινστιτούτου Oliver Wiman (2011) καθώς και του P. Artus (2011) για την επιστροφή της παγκόσμιας και της ευρωπαϊκής οικονομίας σε μία σοβαρότερη οικονομική κρίση κατά την προαναφερόμενη δεκαετία, εξαιτίας: α) της διεύρυνσης της κρίσης χρέους και της επιδείνωσης της οικονομικής κατάστασης των χωρών, β) της αύξησης των τιμών των πρώτων υλών κατά την τρέχουσα δεκαετία και γ) των περιοριστικών νομισματικών και δημοσιονομικών πολιτικών που οδηγούν σε νέα ύφεση και σε αύξηση της ανεργίας.

Έτσι, το «Σύμφωνο Ανταγωνιστικότητας» της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκτός των άλλων, αποτελεί **σύμφωνο υψηλού κινδύνου**, με την έννοια, της παράτασης και στην συνέχεια της επιστροφής στην ύφεση της ευρωπαϊκής οικονομίας, της αύξησης της ανεργίας και της αδυναμίας επιστροφής στην ανάπτυξη και στην αναδιανομή του εισοδήματος.

Από την άποψη αυτή, φαίνεται ότι ο σύγχρονος ευρωπαϊκός στοχασμός και η σύγχρονη κοινωνική και πολιτική δυναμική στην Ευρώπη θα αρθούν στο ύψος των περιστάσεων και θα οδηγήσουν την ευρωπαϊκή ήπειρο στην απόκτηση μίας νέας



συλλογικής αλληλεγγύης, ολοκληρωμένης κοινωνικο-οικονομικής ανάπτυξης και ευρωπαϊκής πολιτικής ενοποίησης.

Στο πλαίσιο αυτό, αναδεικνύονται στο επίπεδο των συνταξιοδοτικών επιλογών και προτεραιοτήτων τα εξής ερωτήματα:

1. Είναι δυνατόν να ομιλούμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση για συνταξιοδοτικές παροχές που εξασφαλίζουν ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης, όταν την τελευταία εικοσαετία με τις αλλεπάλληλες νομοθετικές παρεμβάσεις στα κράτη-μέλη, καταβλήθηκε προσπάθεια περιορισμού της δημόσιας χρηματοδότησης με την συρρίκνωση του επιπέδου των παροχών;
2. Είναι δυνατόν ένα τόσο σοβαρό οικονομικό, κοινωνικό και πολιτικό ζήτημα που αφορά τρεις γενεές (συνταξιούχοι, ασφαλισμένοι, νέες γενεές) να αντιμετωπίζεται ως δημοσιονομικό ζήτημα και ως ζήτημα εσόδων -δαπανών;
3. Είναι δυνατόν το ζήτημα ανεύρεσης νέων πόρων για το ΣΚΑ να μην εμπεριέχεται στις αναπτυξιακές πολιτικές, στις πολιτικές απασχόλησης στην αναδιανομή του εισοδήματος, στην παραγωγικότητα της εργασίας και στο φορολογικό σύστημα;
4. Είναι δυνατόν η σταδιακή αύξηση του προσδόκιμου ορίου ζωής του πληθυσμού να συνοδεύεται από αυτόματη αύξηση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης αδιαφορώντας για την έκρηξη της ανεργίας των νέων; δηλ. όταν τα παιδιά που γεννήθηκαν το 2000 θα πεθάνουν το 2090 ή το 2095, με την επικρατούσα λογική της Πράσινου Βίβλου το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης θα φθάσει στα 70 ή στα 75 έτη;

5. Είναι δυνατόν ένα συνταξιοδοτικό σύστημα από την φύση και τον χαρακτήρα του διαγενεακής αλληλεγγύης να μετεξελίσσεται από τις νομοθετικές παρεμβάσεις στα κράτη-μέλη σε συνταξιοδοτικό σύστημα σύγκρουσης των γενεών;

6. Είναι δυνατόν στις αρχές του 21ου αιώνα στην Ευρωπαϊκή Ένωση να μην σχεδιάζεται η μετεξέλιξη των εθνικών συνταξιοδοτικών συστημάτων σ' ένα ολοκληρωμένο σύστημα ευρωπαϊκής πολιτικής;

7. Είναι δυνατόν, ενώ για παράδειγμα στην Ελλάδα, την περίοδο 2010-2060 ο αριθμός των συνταξιούχων θα αυξηθεί κατά 70%, να προβλέπεται (Δ.Ν.Τ., Ε.Ε., ΕΚΤ) ότι την ίδια περίοδο η αύξηση των συνταξιοδοτικών δαπανών δεν θα είναι μεγαλύτερη του 2,5%, μετατρέποντας σταδιακά την συνταξιοδοτική παροχή σε συνταξιοδοτικό βοήθημα, προκειμένου να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων;

Κατά συνέπεια εάν το ζήτημα των συνταξιοδοτικών συστημάτων και των συνταξιοδοτικών προτεραιοτήτων και επιλογών στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν επανεξετασθεί στις νέες συνθήκες της κρίσης και μετά την κρίση συνθετικά και ολιστικά, τότε θα είμαστε μάρτυρες μίας κοινωνικοασφαλιστικής πολιτικής διεύρυνσης των κοινωνικών ανισοτήτων και του κοινωνικού ελλείμματος.

4. Αντί Επιλόγου

Με αφετηρία αυτά τα δεδομένα και ιδιαίτερα στις σημερινές συνθήκες της οικονομικής κρίσης στην Ευρώπη, επιβάλλεται ο κεντρικός στόχος της οικονομικής βιωσιμότητας και της κοινωνικής αποτελεσματικότητας των συνταξιοδοτικών συστημάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση να επιτευχθεί μεταξύ άλλων, με την:

- θεσμική προώθηση της ευρωπαϊκής πολιτικής απασχόλησης και γενικότερα της κοινωνικής πολιτικής,
- ανεύρεση νέων πόρων σε πανευρωπαϊκό επίπεδο για την χρηματοδοτική διαχείριση των νέων προκλήσεων (πχ. γήρανση του πληθυσμού, ανεργία, φτώχεια, κοινωνικός αποκλεισμός κλπ) και
- προώθηση οργανωτικό-λειτουργικών, χρηματοδοτικών και συνταξιοδοτικών επιλογών συγκρότησης του ευρωπαϊκού συνταξιοδοτικού συστήματος, ως τμήματος του ευρωπαϊκού συστήματος κοινωνικής πολιτικής.

Διαφορετικά, ο όποιος άλλος προσανατολισμός της κοινωνικοασφαλιστικής πολιτικής στην Ευρωπαϊκή Ένωση, θα αποδειχθεί εκτός χρόνου, εκτός προσδοκιών και βεβαιοτήτων στις αρχές του 21ου αιώνα για τους ασφαλισμένους, τους συνταξιούχους και του συνταξιοδοτικού συστήματος στην Ευρώπη. Σε μία τέτοια προοπτική θα είμαστε μάρτυρες **αποδόμησης** του «κοινωνικού» και του «συλλογικού» σε όφελος του «ατομικού, **υπονόμευσης** της βιωσιμότητας, **συρρίκνωσης** της κοινωνικής αποτελεσματικότητας και **έλλειψης** της φερεγγυότητας των συνταξιοδοτικών συστημάτων στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όμως, διερωτόμαστε, μία τέτοια προοπτική των συνταξιοδοτικών συστημάτων, τι προοιωνίζει για το μέλλον του κράτους-πρόνοιας και των πολιτών στην Ευρώπη;

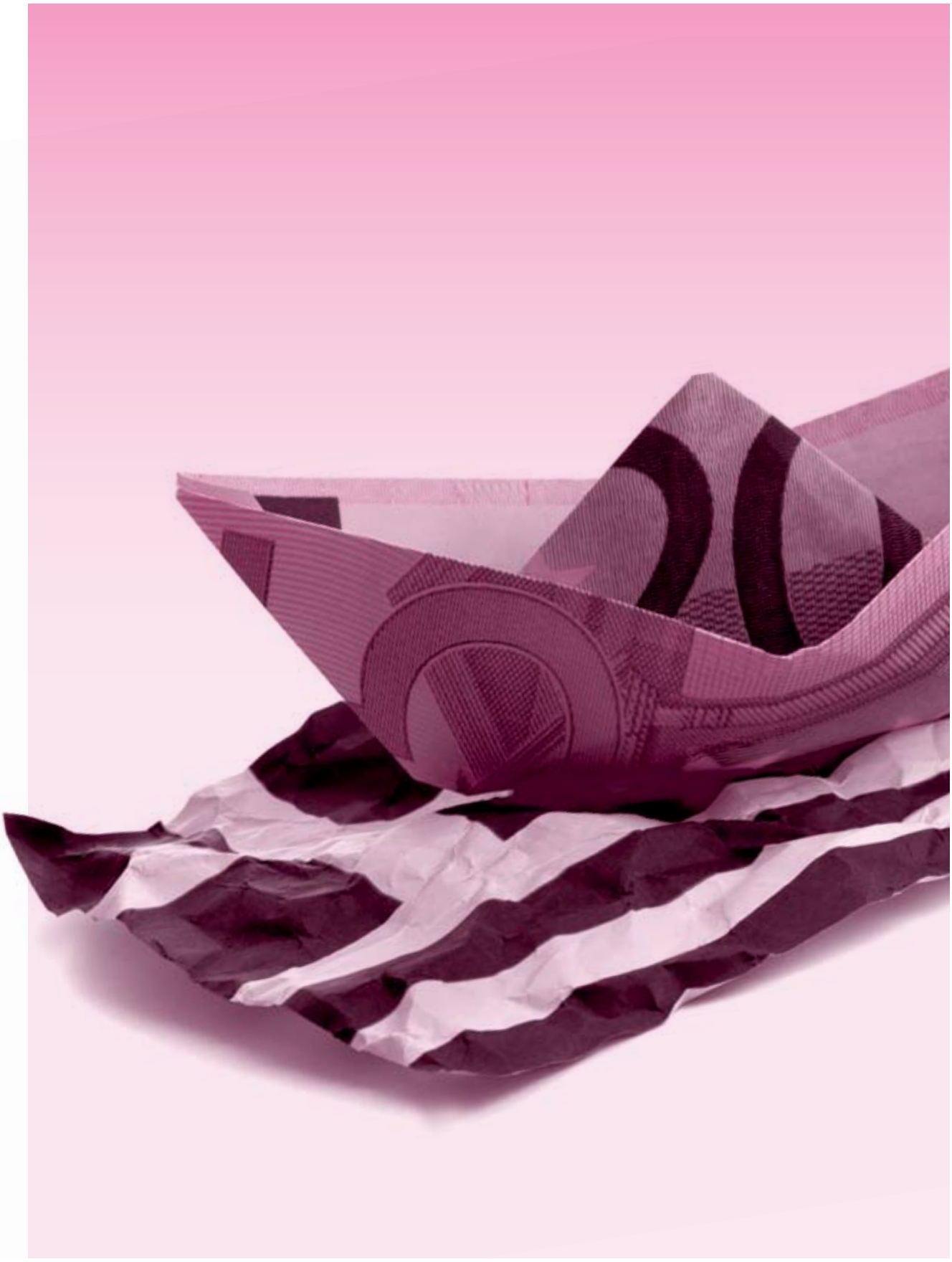

ΨΗΦΙΣΜΑ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΓΕΡΜΑΝΙΚΩΝ ΣΥΝΔΙΚΑΤΩΝ (DGB)

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ, 20/2/2012

Κίνημα συμπαράστασης και αλληλεγγύης στον αγώνα της ΓΣΕΕ και των Ελλήνων εργαζομένων αναπτύσσεται σε όλη την Ευρώπη. Στα πλαίσια αυτά σημαντικό είναι το ψήφισμα της Συνομοσπονδίας Γερμανικών Συνδικάτων (DGB) το οποίο και σας κοινοποιούμε:

Θέμα: «Ελλάδα: Απαράδεκτες οι πρόσθετες περικοπές! Η χώρα χρειάζεται ένα Σχέδιο Μάρσαλ»

Αναφορικά με τη δραματική οικονομική και κοινωνική κατάσταση στην Ελλάδα η DGB ζητά από την Τρόϊκα να επανεξετάσει την πολιτική της ώστε να συμπεριλάβει και τη διάσταση της προώθησης των επενδύσεων και του εκσυγχρονισμού. Ο Κλάους Ματέκι, μέλος του Προεδρείου της DGB, δήλωσε:

« Η οικονομική και κοινωνική κατάσταση στην Ελλάδα μοιάζει με πυριτιδαποθήκη και ταυτόχρονα αποδεικνύει την αποτυχία της διαχείρισης της κρίσης υπό την ηγεσία της Καγκελαρίου Μέρκελ και του Γάλλου Προέδρου Σαρκοζύ. Όπως έχουν τα πράγματα σήμερα η Ελλάδα δεν μπορεί να σταθεί στα πόδια της.

Η Ελληνική οικονομία συρρικνώνεται κατά 6,8%, η ανεργία βρίσκεται στο 21%, ένας στους δύο νέους δεν βρίσκει δουλειά. Οι αριθμοί αυτοί δείχνουν πως η πολιτική της σκληρής λιτότητας -κυρίως σε βάρος των εργαζόμενων και των κοινωνικά αδύναμων - δεν είναι μόνο άδικη αλλά και οικονομικά εσφαλμένη αφού οδηγεί σε κατάρρευση των εγχώριων αγορών και στραγγαλίζει το δυναμικό της ανάπτυξης. Η πολιτική αυτή δεν θα δημιουργήσει φορολογικά έσοδα και δεν θα τονώσει την οικονομία της χώρας.

Τα μέτρα αυτά επιταχύνουν το καθοδικό σπιράλ της ύφεσης. Οι συνέπειες σήμερα μεταφράζονται σε μια ανθρώπινη καταστροφή: ολοένα και περισσότεροι Έλληνες - όλο και περισσότερο από τα μεσαία στρώματα - μένουν άστεγοι, τα ποσοστά αυτοκτονιών αυξάνουν, μόνο στους πρώτους πέντε μήνες έφθασαν το 40%. Εντωμεταξύ η χώρα απειλείται από χρόνια ύφεση.

Εντούτοις, μολονότι τα «όργια» λιτότητας προκαλούν βαθιά κοινωνική αναστάτωση, η Τρόϊκα -ΕΕ, ΔΝΤ, ΕΚΤ, προκειμένου να δώσει το πράσινο φώς για το νέο πακέτο βοήθειας, απαιτεί ακόμα πιο δραστικές περικοπές μισθών, συντάξεων και κοινωνικών παροχών καθώς και απολύσεις για 150.000 δημόσιους υπαλλήλους.

Ακόμα και στον ιδιωτικό τομέα καταργούνται οι συλλογικές συμβάσεις. Η DGB πιστεύει πως πρόκειται για μια μετωπική επίθεση ενάντια στην αυτονομία των συλλογικών διαπραγματεύσεων και στην ίδια τη Γερμανία.

Όσοι σήμερα στην Ελλάδα καλούν τους εργαζόμενους να πληρώσουν τα σπασμένα μιας κρίσης που δεν προκάλεσαν ούτε δημιούργησαν, αύριο θα επιχειρήσουν να κάνουν το ίδιο και στη Γερμανία. Έχουν στην πράξη κάποια αξία οι προηγούμενες Ευρωπαϊκές Συνθήκες, οι οποίες κατοχυρώνουν την προστασία και το απαραβίαστο της αυτονομίας των συλλογικών διαπραγματεύσεων;

Η Τρόικα πρέπει να επανεξετάσει την πολιτική της. Οι πρόσθετες περικοπές είναι απαράδεκτες και για τη χώρα και τους ανθρώπους. Αντιθέτως, η Ελλάδα χρειάζεται ένα Σχέδιο Μάρσαλ - μια διευρυμένη πρωτοβουλία προώθησης επενδύσεων και σχεδίων εκσυγχρονισμού. Μόνον έτσι θα μπορέσει αυτή η χώρα να βγει από την κρίση και δεν θα ταπεινώνεται πλέον στις Συναντήσεις Κορυφής για την κρίση. Πρόκειται για μια χώρα της Ευρώπης με μεγάλο πολιτισμό και δεν αξίζει στους Έλληνες τέτοια μεταχείριση. Κυρίως η Γερμανία θα έπρεπε να έχει επίγνωση της ιδιαίτερης ευθύνης που φέρει.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΥΠΟΥ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ



Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΜΙΣΘΩΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ Η ΑΝΕΡΓΙΑ ΣΤΟΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

του Γιώργου Κρητικίδη

Σε προηγούμενο τεύχος της Ενημέρωσης (τ. 180) είχε εξετασθεί η διαμόρφωση της μισθωτής εργασίας την τελευταία 10ετία, (Ιανουάριος 2001 μέχρι Δεκέμβριο 2010), μέσω των μηνιαίων ροών απασχόλησης και με βάση τα στοιχεία του ΟΑΕΔ. Στο άρθρο αυτό αποτυπώνεται η κρίση απασχόλησης που πλήττει την ελληνική οικονομία[1]. Επίσης τα στοιχεία του 2011 αναδεικνύουν τη συνέχιση της κρίσης απασχόλησης που βιώνουν και σήμερα οι εργαζόμενοι.

Επιπλέον, συγκρίνει βασικά σημεία της μηνιαίας εγγεγραμμένης ανεργίας της μισθωτής απασχόλησης, για τα δύο τελευταία έτη και χαρτογραφεί αυτήν για το 2011 μέσα από τα στοιχεία του ΟΑΕΔ.

1. Ροές μισθωτής απασχόλησης

Στο προηγούμενο άρθρο από τα ανάλυση των στοιχείων είχαν προκύψει τα παρακάτω συμπεράσματα:

- Η συσσωρευτική αύξηση[2] της μισθωτής εργασίας στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας που συντελέστηκε σε διάστημα 7,5 χρόνων (Ιανουάριος 2001 - Ιούλιος 2008 κατά 303.824 μισθωτούς) εξανεμίστηκε στο διάστημα των τελευταίων 2,5 ετών[3] (Αύγουστος 2008 - Δεκέμβριος 2010 συσσωρευτική μείωση κατά 309.194 μισθωτούς).
- Το τέταρτο τρίμηνο των τελευταίων τριών ετών οι καθαρές ροές έχουν τις υψηλότερες αρνητικές τιμές στην χρονική περίοδο της τελευταίας δεκαετίας.

1. Ως αποτέλεσμα της μετεξέλιξης της οικονομικής κρίσης που πλήττει από το φθινόπωρο του 2008 τη διεθνή και την ευρωπαϊκή οικονομία.
2. Η αθροιστική συσσωρευτική συχνότητα είναι το άθροισμα των καθαρών ροών κάθε μήνα με τον αμέσως επόμενο μήνα. Δηλαδή το αποτέλεσμα των ροών του Φεβρουαρίου του 2001 είναι το άθροισμα που προκύπτει από τις ροές του Ιανουαρίου και του Φεβρουαρίου του 2001. Το αποτέλεσμα των ροών του Μαρτίου του 2001 προκύπτει από το προηγούμενο αποτέλεσμα του Φεβρουαρίου του 2001 και των ροών του Μαρτίου του 2001 κ.ο.κ. Το αποτέλεσμα των ροών του Ιανουαρίου του 2002 προκύπτει από το προηγούμενο αποτέλεσμα του Δεκεμβρίου του 2001 και των ροών του Ιανουαρίου του 2002 κ.ο.κ.
3. Δηλαδή από την έναρξη σχεδόν της περιόδου της οικονομικής κρίσης που πλήττει την χώρα μας.

- Παρόλο την οικονομική κρίση και την κρίση απασχόλησης που έχει επέλθει στην μισθωτή εργασία τα δύο τελευταία έτη, οι καθαρές ροές τους στους μήνες Απρίλιο και Μάιο παραμένουν υψηλές.
- Η κρίση απασχόλησης στην μισθωτή εργασία που είχε επέλθει τα δύο τελευταία έτη αποτυπώνονταν και από την αύξηση των μισθωτών που εξέρχονταν από την απασχόλησή λόγω των καταγγελιών των συμβάσεών τους.

Τα συμπεράσματα αυτά συνεχίζουν να διατηρούνται σε ισχύ καθώς:

- κατά το 2011 η μισθωτή απασχόληση μειώθηκε συσσωρευτικά ακόμη κατά 126.000 μισθωτούς, με αποτέλεσμα από την έναρξη της οικονομικής κρίσης και σε όλη την διάρκεια της ύφεσης η συσσωρευτική μείωση στον ιδιωτικό τομέα από τον Αύγουστο του 2008 να ξεπερνά του 435.000 μισθωτούς.
- το τέταρτο τρίμηνο του 2011 οι καθαρές ροές συνεχίζουν να έχουν υψηλές αρνητικές τιμές, όπως κατά τα προηγούμενα τελευταία τρία έτη της δεκαετίας 2001-2010.
- οι καθαρές ροές κατά τους μήνες Απρίλιο και Μάιο του 2011 παραμένουν υψηλές παρόλο την οικονομική κρίση και την κρίση απασχόλησης της μισθωτής εργασίας.
- συνεχίζεται η καταγραφή της αύξησης των μισθωτών που εξέρχονται από την απασχόλησή λόγω καταγγελίας της σύμβασής τους για το 2011, (ως ποσοστό στο συνολικό αριθμό των εξερχόμενων μισθωτών), έναντι όσων μισθωτών αποχωρούν οικειοθελώς, όπως και κατά τα προηγούμενα 2 χρόνια.
- Το σημείο καμπής των καθαρών ροών στην απασχόληση των μισθωτών του ιδιωτικού τομέα εμφανίζεται από το 2007, καθώς το συσσωρευτικό άθροισμα αυτών από τον Ιανουάριο μέχρι και τον Δεκέμβριο του 2007 εμφανίζεται αρνητικό και συνεχίζεται για τα επόμενα έτη. Το κυρίως βάρος της μεταβολής οφείλεται στις μεταβολές των τριών τελευταίων ετών (2009-2001) καθώς οι καθαρές ροές των μισθωτών μειώνονται σημαντικά.



Πίνακας 1. Συγκεντρωτικός πίνακας στοιχείων απασχόλησης ετών 2001 - 2011

Άθροισμα ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ	ΚΑΘΑΡΕΣ ΡΟΕΣ	Αναγγελίες Πρόσληψης	ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΡΟΩΝ	Καταγγελίες και Λήξεις Συμβάσεων	Οικειοθελείς Αποχωρήσεις
2001	49.537	1.033.155	983.618	597.575	386.043
2002	71.665	1.080.307	1.008.642	590.777	417.865
2003	32.172	1.083.880	1.051.708	652.820	398.888
2004	24.119	1.107.809	1.083.690	665.778	417.912
2005	7.785	1.070.994	1.063.209	674.648	388.561
2006	7.796	1.123.614	1.115.818	687.300	428.518
2007	-6.020	1.163.840	1.169.860	717.045	452.815
2008	-10.103	1.143.920	1.154.023	711.196	442.827
2009	**-86.171**	990.381	1.076.552	728.300	348.252
2010	**-96.150**	945.911	1.042.061	735.463	306.598
2011	**-125.944**	839.015	964.959	701.571	263.388

Πηγή: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Ο.Α.Ε.Δ.: Συγκριτικοί πίνακες στοιχείων απασχόλησης ετών 2001 - 2011
Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

2. Η ανεργία της μισθωτής εργασίας

Η εκρηκτική αύξηση των μισθωτών ανέργων αποτυπώνεται και μέσα από τα μηνιαία στοιχεία του ΟΑΕΔ, καθώς σε όλη την διάρκεια του 2011 η μηνιαία αύξηση των ανέργων σε σχέση με τον προηγούμενο έτος ήταν σημαντική, ενώ σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΑΕΔ τον Δεκέμβριο του 2011 οι εγγεγραμμένοι άνεργοι μισθωτοί που αναζητούσαν εργασία ανέρχονταν σε 730.630 άνδρες και γυναίκες.

Η αύξηση των μισθωτών ανέργων, κατά την διάρκεια του 2011 οφείλεται κυρίως στην μεταβολή των μακροχρόνιων ανέργων, καθώς η συμμετοχή τους στις μηνιαίες μεταβολές αυτών είναι σημαντική, (ο μέσος όρος ανέρχεται στα 2/3 της μεταβολής).

Οι επιδοτούμενοι άνεργοι αν και αυξήθηκαν την εν λόγω περίοδο η συμμετοχή τους στο σύνολο των ανέργων μειώθηκε, (σε μέσο όρο από 37% το 2010 σε 34% το 2011).

Η αύξηση των επιδοτούμενων ανέργων οφείλεται κυρίως στη μεταβολή που επήλθε στους κοινούς και λοιπές κατηγορίες ανέργων σε σχέση με την μεταβολή των Εποχικών τουριστικών επαγγελμάτων. Η συμμετοχή των εποχικών στο σύνολο των επιδοτούμενων ανέργων παραμένει σταθερή και στα δύο έτη κατά τους κύριους μήνες επιδότησης αυτών, (Ιανουάριο, Φεβρουάριο, Μάρτιο και Δεκέμβριο).

Πίνακας 2. Εγγεγραμμένοι και Επιδοτούμενοι μισθωτοί άνεργοι, 2010-2011

ΕΤΟΣ	2011			2010			Μεταβολή 2010-2011	
ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙ ΑΝΕΡΓΟΙ ΜΗΝΑΣ	Σύνολο Ανέργων	Μακρο-χρόνιοι άνεργοι (%)	Επιδοτού-μενοι Άνεργοι	Σύνολο Ανέργων	Μακρο-χρόνιοι άνεργοι (%)	Επιδοτού-μενοι Άνεργοι	Σύνολο Ανέργων	Επιδοτού-μενοι Άνεργοι
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	**689.558**	35,8	258.285	**615.286**	26,2	253.490	**74.272**	**4.795**
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	**692.496**	35,3	280.076	**620.329**	28,1	271.297	**72.167**	**8.779**
ΜΑΡΤΙΟΣ	**714.675**	35,2	305.952	**601.739**	30,5	296.245	**112.936**	**9.707**
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	**704.818**	36,5	283.995	**599.728**	31,1	242.108	**105.090**	**41.887**
ΜΑΙΟΣ	**685.000**	37,1	222.976	**572.720**	32,9	207.992	**112.280**	**14.984**
ΙΟΥΝΙΟΣ	**687.173**	37,9	198.315	**566.804**	33,5	177.443	**120.369**	**20.872**
ΙΟΥΛΙΟΣ	**699.658**	38,3	205.534	**569.742**	33,5	184.709	**129.916**	**20.825**
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	**693.329**	37,9	212.297	**569.222**	33,4	191.653	**124.107**	**20.644**
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	**695.259**	*39,7*	213.335	**587.213**	34,3	197.922	**108.046**	**15.413**
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	**693.417**	*41,0*	188.092	**609.249**	35,7	183.161	**84.168**	**4.931**
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	**715.693**	*40,2*	213.808	**627.301**	35,9	206.779	**88.392**	**7.029**
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	**730.621**	*39,9*	273.867	**653.552**	36,0	277.904	**77.069**	**-4.037**

Πηγή: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης: Μηνιαίες Συνοπτικές Εκθέσεις Εγγεγραμμένων Ανέργων στα μητρώα του ΟΑΕΔ, 2010 και 2011

Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Κατά το 2011 στους εγγεγραμμένους ανέργους πάνω από το ήμισυ αυτών (57,5%) είναι γυναίκες, το 28% έχουν ηλικία μικρότερη των 30 ετών ενώ πάνω από το 60% έχει ηλικία μεταξύ 30 και 55 ετών. Πάνω από το 90% έχουν ελληνική υπηκοότητα και λιγότερο από το 6,0% έχουν υπηκοότητα τρίτων χωρών. Πάνω από το 1/3 των ανέργων έχουν τελειώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση, το 46,0% έχει δευτεροβάθμια εκπαίδευση και ένα 16,0% τριτοβάθμια.

Στους μακροχρόνια ανέργους πάνω από τα 2/3 αυτών είναι γυναίκες, οι νέοι μέχρι 30 ετών αποτελούν το 23,0% των ανέργων, οι άνεργοι με υπηκοότητα τρίτων χωρών δεν ξεπερνούν το 3,0% και το 13,5% αυτών έχει τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Στους ανέργους με διάρκεια μικρότερη των 12 μηνών η συμμετοχή των δύο φύλων είναι ισόποση, πάνω από το 30,0% είναι ηλικίας μέχρι 30 ετών, οι άνεργοι με υπηκοότητα τρίτων χωρών πλησιάζουν το 8,0% των ανέργων και το 17,5% αυτών έχει τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Στους επιδοτούμενους ανέργους λίγο πάνω από το ήμισυ είναι κυρίως άνδρες (53,0%), το 70,0% έχει ηλικία από 30-54

ετών, λίγο πάνω από το 1/5 έχει ηλικία μικρότερη των 30 ετών ενώ οι άνεργοι με υπηκοότητα τρίτων χωρών πλησιάζουν το 10,0% των επιδοτούμενων. Επίσης, το 40,0% αυτών έχει τελειώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση, το 44,0% έχει δευτεροβάθμια εκπαίδευση και ένα 16,0% τριτοβάθμια. Οι ως άνω αναλογίες δεν διαφοροποιούνται στην εξέταση των επιδοτούμενων ανέργων που ανήκουν στις *κοινές και λοιπές κατηγορίες*.

Όσον αφορά τους εποχικά επιδοτούμενους σε τουριστικά επαγγέλματα πάνω από το 60% αυτών είναι γυναίκες, ένα 15,0% είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, το ήμισυ σχεδόν έχει τελειώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση και μόλις το 6,0% τριτοβάθμια εκπαίδευση.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η κρίση στην Ελλάδα προϋπήρχε και επιδεινώνεται ποσοτικά και ποιοτικά από την διεθνή οικονομική κρίση και επιπλέον είναι σοβαρότερη από τις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το αποτέλεσμα είναι να είμαστε μάρτυρες από το 2009 χρεοκοπίας και διακοπής της λειτουργίας πολλών επιχειρήσεων, μαζικών απολύσεων και διαθεσιμοτήτων των εργαζομένων, μείωσης των μισθών διεύρυνσης των ευέλικτων μορφών απασχόλησης και της εκ περιτροπής εργασίας, σημαντικής αύξησης της ανεργίας και ανησυχητικής ύφεσης της οικονομίας σε συνθήκες στασιμοπληθωρισμού και σοβαρής επιδείνωσης του εισοδηματικού και βιοτικού επιπέδου των ελλήνων πολιτών.

Με την εφαρμογή των πολιτικών δημοσιονομικής και εισοδηματικής πειθαρχίας για την αντιμετώπιση της κρίσης, οι φορείς άσκησης της οικονομικής πολιτικής υλοποιούν σχέδια μείωσης των μισθών και των εισοδημάτων ων εργαζομένων. Επιπλέον, η δέσμη των μέτρων αναφέρεται κυρίως στην ενίσχυση της ρευστότητας των οικονομιών και των επιχειρήσεων καθώς και στην συνολική απορύθμιση του συστήματος κοινωνικής προστασίας και των εργασιακών σχέσεων με την αλλαγή του συστήματος των συλλογικών συμβάσεων εργασίας. Ακριβώς οι προτάσεις αυτές αναστολής της οικονομικής και αναπτυξιακής δραστηριότητας κινούνται στο άξονα της παρατεταμένης ύφεσης αφού και τα διαρθρωτικά προβλήματα παραμένουν και τα ελλείμματα διευρύνονται.

Η μείωση των μισθών είναι σύμπτωμα μιας ασθενούς οικονομίας, σύμπτωμα που μπορεί να επιδεινώσει περαιτέρω την υγεία της (P. Krugman, 2009), που κινείται στον άξονα της αμυντικής διαχείρισης της οικονομικής κρίσης με αποκλειστικό πεδίο εφαρμογής την επίθεση στον ονομαστικό και κοινωνικό μισθό των εργαζομένων.

Επιπλέον, η μείωση των μισθών και των εισοδημάτων επιφέρει μείωση της ζήτησης, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται συνθήκες περαιτέρω επιδείνωσης και ύφεσης της ελληνικής οικονομίας.

Οι τάσεις αυτές καθίζησης της οικονομικής δραστηριότητας και κατά το 2012, θα επιδεινώσουν τις συνθήκες στην αγορά εργασίας με την περαιτέρω αύξηση της ανεργίας. Η έλλειψη αναπτυξιακού σχεδίου και η στασιμότητα της επενδυτικής δραστηριότητας, καταδικάζει την ελληνική οικονομία σε διαρκή ύφεση με αποτέλεσμα η οικονομική κρίση να μετεξελίσσεται σε κοινωνική κρίση.

Η προσδοκία για σταθεροποίηση της οικονομίας και έξοδο από την κρίση επέρχεται με ουσιαστική ανάκαμψη της οικονομίας, διαμέσου της άσκησης δημόσιων πολιτικών αναδιανομής του εισοδήματος, ενίσχυσης της παραγωγικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων, δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας και αύξησης του εισοδήματος των νοικοκυριών.

Πίνακας 3. Μηνιαίες Ροές Μισθωτής Απασχόλησης στον Ιδιωτικό Τομέα της Οικονομίας, 2010 και 2001

2010	ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ	ΛΗΞΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΟΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ	**ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ και ΛΗΞΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**	ΟΙΚΕΙΟΘΕΛΕΙΣ ΑΠΟΧΩΡΗΣΕΙΣ	**ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΡΟΩΝ**	ΑΝΑΓΓΕΛΙΕΣ ΠΡΟΣΛΗΨΕΩΝ	**ΚΑΘΑΡΕΣ ΡΟΕΣ**	ΕΞΕΛΙΞΗ ΡΟΩΝ Αθροιστικά
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	25.970	26.582	52.552	23.305	75.857	59.584	-16.273	
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	20.754	16.901	37.655	20.834	58.489	57.181	-1.308	-17.581
ΜΑΡΤΙΟΣ	22.456	17.010	39.466	24.483	63.949	65.196	1.247	-16.334
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	19.822	16.651	36.473	23.330	59.803	83.102	23.299	6.965
ΜΑΙΟΣ	25.457	23.574	49.031	25.183	74.214	123.822	49.608	56.573
ΙΟΥΝΙΟΣ	31.296	53.256	84.552	28.592	113.144	117.576	4.432	61.005
ΙΟΥΛΙΟΣ	27.003	35.517	62.520	29.417	91.937	92.996	1.059	62.064
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	18.225	21.185	39.410	25.380	64.790	52.660	-12.130	49.934
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	31.570	40.998	72.568	33.886	106.454	90.657	-15.797	34.137
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	31.241	77.850	109.091	26.805	135.896	91.594	-44.302	-10.165
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	31.573	60.096	91.669	22.731	114.400	61.870	-52.530	-62.695
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	29.703	30.773	60.476	22.652	83.128	49.673	-33.455	-96.150
ΣΥΝΟΛΟ ΕΤΟΥΣ	**315.070**	**420.393**	**735.463**	**306.598**	**1.042.061**	**945.911**	**-96.150**	

Πίνακας 3 (συνέχεια)

2011	ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ	ΛΗΞΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΟΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ	**ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ και ΛΗΞΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**	ΟΙΚΕΙΟΘΕΛΕΙΣ ΑΠΟΧΩΡΗΣΕΙΣ	**ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΡΟΩΝ**	ΑΝΑΓΓΕΛΙΕΣ ΠΡΟΣΛΗΨΕΩΝ	**ΚΑΘΑΡΕΣ ΡΟΕΣ**	ΕΞΕΛΙΞΗ ΡΟΩΝ Αθροιστικά
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	30.481	25.530	56.011	22.610	78.621	49.626	-28.995	
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	21.475	17.302	38.777	17.577	56.354	45.702	-10.652	-39.647
ΜΑΡΤΙΟΣ	23.313	17.359	40.672	19.079	59.751	52.332	-7.419	-47.066
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	19.292	16.019	35.311	18.801	54.112	71.655	17.543	-29.523
ΜΑΙΟΣ	24.198	23.622	47.820	21.492	69.312	122.258	52.946	23.423
ΙΟΥΝΙΟΣ	26.621	45.666	72.287	23.221	95.508	102.032	6.524	29.947
ΙΟΥΛΙΟΣ	23.988	31.532	55.520	25.510	81.030	81.773	743	30.690
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	17.398	18.718	36.116	22.564	58.680	50.443	-8.237	22.453
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	26.898	38.576	65.474	29.679	95.153	83.778	-11.375	11.078
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	33.606	73.681	107.287	23.706	130.993	75.633	-55.360	-44.282
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	32.629	61.388	94.017	21.025	115.042	59.187	-55.855	-100.137
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	28.060	24.219	52.279	18.124	70.403	44.596	-25.807	-125.944
ΣΥΝΟΛΟ ΕΤΟΥΣ	**307.959**	**393.612**	**701.571**	**263.388**	**964.959**	**839.015**	**-125.944**	

Πηγή: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Ο.Α.Ε.Δ.: Μηνιαίοι πίνακες ροών απασχόλησης ετών 2010 και 2011
Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Πίνακας 4. Εγγεγραμμένοι Άνεργοι στα μητρώα του ΟΑΕΔ που αναζητούν εργασία, 2010-2011

ΕΤΟΣ	2011			2010		
ΜΗΝΑΣ	>= 12 ΜΗΝΕΣ	< 12 ΜΗΝΕΣ	Σύνολο Ανέργων	>= 12 ΜΗΝΕΣ	< 12 ΜΗΝΕΣ	Σύνολο Ανέργων
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	247.000	442.558	**689.558**	161.165	454.121	**615.286**
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	244.773	447.723	**692.496**	174.266	446.063	**620.329**
ΜΑΡΤΙΟΣ	251.529	463.146	**714.675**	183.455	418.284	**601.739**
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	257.102	447.716	**704.818**	186.758	412.970	**599.728**
ΜΑΙΟΣ	254.107	430.893	**685.000**	188.580	384.140	**572.720**
ΙΟΥΝΙΟΣ	260.430	426.743	**687.173**	190.087	376.717	**566.804**
ΙΟΥΛΙΟΣ	267.924	431.734	**699.658**	190.718	379.024	**569.742**
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	262.527	430.802	**693.329**	190.375	378.847	**569.222**
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	276.009	419.250	**695.259**	201.498	385.715	**587.213**
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	284.491	408.926	**693.417**	217.426	391.823	**609.249**
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	287.848	427.845	**715.693**	225.034	402.267	**627.301**
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	291.804	438.817	**730.621**	235.125	418.427	**653.552**

Πηγή: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης: Μηνιαίες Συνοπτικές Εκθέσεις Εγγεγραμμένων Ανέργων στα μητρώα του ΟΑΕΔ, 2010 και 2011
Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Πίνακας 5. Επιδοτούμενοι Άνεργοι, 2010-2011

ΕΤΟΣ	2011			2010		
ΜΗΝΑΣ	Κοινοί & Λοιπές Κατηγορίες	Εποχικοί τουριστικών επαγγ/των	Σύνολο Επιδοτούμενων	Κοινοί & Λοιπές Κατηγορίες	Εποχικοί τουριστικών επαγγ/των	Σύνολο Επιδοτούμενων
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	247.000	442.558	**689.558**	161.165	454.121	**615.286**
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	244.773	447.723	**692.496**	174.266	446.063	**620.329**
ΜΑΡΤΙΟΣ	251.529	463.146	**714.675**	183.455	418.284	**601.739**
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	257.102	447.716	**704.818**	186.758	412.970	**599.728**
ΜΑΙΟΣ	254.107	430.893	**685.000**	188.580	384.140	**572.720**
ΙΟΥΝΙΟΣ	260.430	426.743	**687.173**	190.087	376.717	**566.804**
ΙΟΥΛΙΟΣ	267.924	431.734	**699.658**	190.718	379.024	**569.742**
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	262.527	430.802	**693.329**	190.375	378.847	**569.222**
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	276.009	419.250	**695.259**	201.498	385.715	**587.213**
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	284.491	408.926	**693.417**	217.426	391.823	**609.249**
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	287.848	427.845	**715.693**	225.034	402.267	**627.301**
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	291.804	438.817	**730.621**	235.125	418.427	**653.552**

Πηγή: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης: Μηνιαίες Συνοπτικές Εκθέσεις Εγγεγραμμένων Ανέργων στα μητρώα του ΟΑΕΔ, 2010 και 2011
Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Πίνακας 6. Ποσοστιαία συμμετοχή των κατηγοριών των ανέργων, 2011

ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙ ΣΤΟ ΜΗΤΡΩΟ ΤΟΥ ΟΑΕΔ	ΙΑΝΟΥ-ΑΡΙΟΣ	ΦΕΒΡΟΥ-ΑΡΙΟΣ	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΙΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΥΓΟΥΣ-ΤΟΣ	ΣΕΠΤΕΜ-ΒΡΙΟΣ	ΟΚΤΩ-ΒΡΙΟΣ	ΝΟΕΜ-ΒΡΙΟΣ	ΔΕΚΕΜ-ΒΡΙΟΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΕΡΓΩΝ	689.558	692.496	714.675	704.818	685.000	687.173	699.658	693.329	695.259	693.417	715.693	730.621
Ανδρες	**42,9**	**43,5**	**44,0**	**44,2**	**43,8**	**42,4**	**41,3**	**40,8**	**41,1**	**41,4**	**42,1**	**42,7**
Γυναίκες	**57,1**	**56,5**	**56,0**	**55,8**	**56,2**	**57,6**	**58,7**	**59,2**	**58,9**	**58,6**	**57,9**	**57,3**
Κάτω των 30 ετών	28,3	28,1	28,2	28,0	28,1	28,0	28,1	28,2	28,3	28,0	27,7	27,3
Από 30-54 ετών	62,3	62,5	62,4	62,5	62,4	62,6	62,7	62,6	62,5	62,6	62,9	63,2
Άνω των 55 ετών	9,4	9,4	9,4	9,5	9,5	9,4	9,2	9,1	9,2	9,4	9,4	9,5
Ελληνική Υπηκοότητα	92,3	92,1	91,9	92,0	92,2	92,7	93,1	93,4	93,6	93,5	93,1	92,9
Χωρών ΕΕ	1,6	1,6	1,6	1,5	1,4	1,3	1,3	1,2	1,3	1,4	1,5	1,7
Τρίτες Χώρες	6,1	6,3	6,5	6,5	6,4	6,0	5,7	5,3	5,1	5,1	5,3	5,5
Χωρίς Εκπαίδευση	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
Υποχρεωτική -3η Γυμνασίου	38,8	39,0	39,1	39,0	38,5	36,9	35,5	34,6	34,7	35,3	35,8	36,2
Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	45,8	45,7	45,8	45,9	45,9	45,5	45,2	45,3	46,1	46,7	46,9	46,8
Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	14,1	13,9	13,8	13,9	14,3	16,3	18,0	18,9	18,0	16,8	16,1	15,7

Πηγή: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης: Μηνιαίες Συνοπτικές Εκθέσεις Εγγεγραμμένων Ανέργων στα μητρώα του ΟΑΕΔ, 2011

Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Πίνακας 7. Ποσοστιαία συμμετοχή των κατηγοριών των μακροχρόνια ανέργων, 2011

ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙ ΣΤΟ ΜΗΤΡΩΟ ΤΟΥ ΟΑΕΔ	ΙΑΝΟΥ-ΑΡΙΟΣ	ΦΕΒΡΟΥ-ΑΡΙΟΣ	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΙΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΥΓΟΥΣ-ΤΟΣ	ΣΕΠΤΕΜ-ΒΡΙΟΣ	ΟΚΤΩ-ΒΡΙΟΣ	ΝΟΕΜ-ΒΡΙΟΣ	ΔΕΚΕΜ-ΒΡΙΟΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΕΡΓΩΝ =>12	247.000	244.773	251.529	257.102	254.107	260.430	267.924	262.527	276.009	284.491	287.848	291.804
Ανδρες	30,0	30,1	30,4	30,6	30,8	30,8	30,8	30,7	31,1	31,5	32,2	32,4
Γυναίκες	70,0	69,9	69,6	69,4	69,2	69,2	69,2	69,3	68,9	68,5	67,8	67,6
Κάτω των 30 ετών	22,9	22,7	22,7	22,8	22,7	22,7	22,7	22,8	23,0	23,0	22,9	22,9
Από 30-54 ετών	63,6	63,7	63,9	63,8	63,9	64,1	64,1	64,1	64,1	64,1	64,2	64,1
Άνω των 55 ετών	13,5	13,6	13,5	13,4	13,4	13,2	13,1	13,1	12,9	12,9	12,9	13,0
Ελληνική Υπηκοότητα	96,9	96,9	96,8	96,7	96,7	96,6	96,6	96,7	96,5	96,5	96,5	96,3
Χωρών ΕΕ	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9
Τρίτες Χώρες	2,4	2,4	2,5	2,6	2,6	2,6	2,7	2,6	2,7	2,7	2,7	2,8
Χωρίς Εκπαίδευση	2,0	2,0	2,0	1,9	1,9	1,8	1,8	1,7	1,7	1,7	1,6	1,6
Υποχρεωτική -3η Γυμνασίου	39,2	39,1	39,0	38,8	38,7	38,2	37,9	37,4	37,2	37,1	37,0	37,0
Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	46,2	46,3	46,3	46,5	46,5	46,6	46,6	46,8	47,1	47,2	47,1	47,1
Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	12,6	12,6	12,7	12,8	13,0	13,4	13,7	14,0	14,1	14,1	14,2	14,3

Πηγή: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης: Μηνιαίες Συνοπτικές Εκθέσεις Εγγεγραμμένων Ανέργων στα μητρώα του ΟΑΕΔ, 2011

Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Πίνακας 8. Ποσοστιαία συμμετοχή των κατηγοριών των ανέργων με διάρκεια ανεργίας μικρότερη του ενός έτους, 2011

ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙ ΣΤΟ ΜΗΤΡΩΟ ΤΟΥ ΟΑΕΔ	ΙΑΝΟΥ-ΑΡΙΟΣ	ΦΕΒΡΟΥ-ΑΡΙΟΣ	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΙΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΥΓΟΥΣ-ΤΟΣ	ΣΕΠΤΕΜ-ΒΡΙΟΣ	ΟΚΤΩ-ΒΡΙΟΣ	ΝΟΕΜ-ΒΡΙΟΣ	ΔΕΚΕΜ-ΒΡΙΟΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΕΡΓΩΝ < 12	442.558	447.723	463.146	447.716	430.893	426.743	431.734	430.802	419.250	408.926	427.845	438.817
Ανδρες	50,0	50,8	51,4	52,0	51,5	49,5	47,8	47,0	47,6	48,3	48,9	49,5
Γυναίκες	50,0	49,2	48,6	48,0	48,5	50,5	52,2	53,0	52,4	51,7	51,1	50,5
Κάτω των 30 ετών	31,3	31,0	31,1	31,0	31,2	31,2	31,4	31,6	31,8	31,5	30,9	30,3
Από 30-54 ετών	61,6	61,8	61,7	61,7	61,5	61,7	61,8	61,7	61,4	61,5	62,0	62,5
Άνω των 55 ετών	7,1	7,1	7,2	7,3	7,3	7,1	6,8	6,7	6,8	7,0	7,1	7,2
Ελληνική Υπηκοότητα	89,7	89,4	89,3	89,3	89,6	90,3	90,9	91,4	91,6	91,4	90,8	90,5
Χωρών ΕΕ	2,1	2,1	2,1	1,9	1,8	1,7	1,6	1,6	1,6	1,8	2,0	2,2
Τρίτες Χώρες	8,2	8,5	8,6	8,8	8,6	8,1	7,6	7,0	6,7	6,8	7,1	7,3
Χωρίς Εκπαίδευση	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,8	0,9	0,9
Υποχρεωτική -3η Γυμνασίου	38,7	39,0	39,2	39,1	38,3	36,1	34,1	32,9	33,1	34,1	35,0	35,7
Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	45,5	45,5	45,5	45,5	45,6	44,9	44,3	44,4	45,5	46,4	46,7	46,7
Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	14,9	14,6	14,4	14,5	15,1	18,0	20,7	21,9	20,5	18,6	17,4	16,7

Πηγή: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης: Μηνιαίες Συνοπτικές Εκθέσεις Εγγεγραμμένων Ανέργων στα μητρώα του ΟΑΕΔ, 2011

Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Πίνακας 9. Ποσοστιαία συμμετοχή των επιδοτούμενων ανέργων, 2011

ΕΠΙΔΟΤΟΥΜΕΝΟΙ ΑΝΕΡΓΟΙ	ΙΑΝΟΥ-ΑΡΙΟΣ	ΦΕΒΡΟΥ-ΑΡΙΟΣ	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΙΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΥΓΟΥΣ-ΤΟΣ	ΣΕΠΤΕΜ-ΒΡΙΟΣ	ΟΚΤΩ-ΒΡΙΟΣ	ΝΟΕΜ-ΒΡΙΟΣ	ΔΕΚΕΜ-ΒΡΙΟΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ	258.285	280.076	305.952	283.995	222.976	198.315	205.534	212.297	213.335	188.092	213.808	273.867
Ανδρες	50,6	51,6	52,5	55,6	58,5	58,3	54,3	50,7	49,0	50,8	50,1	49,3
Γυναίκες	49,4	48,4	47,5	44,4	41,5	41,7	45,7	49,3	51,0	49,2	49,9	50,7
Κάτω των 30 ετών	21,8	21,5	21,3	21,5	21,5	22,0	22,7	23,6	23,6	23,0	22,3	21,3
Από 30-54 ετών	70,4	70,6	70,8	70,7	70,8	70,4	70,2	69,7	69,9	70,2	70,5	71,2
Άνω των 55 ετών	7,9	7,9	8,0	7,8	7,8	7,7	7,1	6,7	6,5	6,8	7,3	7,5
Ελληνική Υπηκοότητα	85,3	85,0	84,5	84,8	85,7	86,2	87,6	89,1	90,0	89,5	86,4	84,2
Χωρών ΕΕ	3,8	3,8	3,8	3,2	2,5	2,3	2,1	2,0	2,1	2,2	3,5	4,6
Τρίτες Χώρες	10,9	11,2	11,7	12,0	11,8	11,6	10,3	8,9	8,0	8,3	10,0	11,1
Χωρίς Εκπαίδευση	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4
Υποχρεωτική -3η Γυμνασίου	45,0	45,4	45,6	44,9	44,1	42,3	38,1	34,5	32,6	34,5	38,9	42,0
Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	44,4	44,2	44,1	44,2	44,6	45,0	44,0	42,3	42,9	44,3	45,1	45,2
Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	10,1	9,9	9,8	10,4	10,7	12,1	17,4	22,7	24,1	20,7	15,6	12,4

Πηγή: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης: Μηνιαίες Συνοπτικές Εκθέσεις Εγγεγραμμένων Ανέργων στα μητρώα του ΟΑΕΔ, 2011

Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Πίνακας 10. Ποσοστιαία συμμετοχή των επιδοτούμενων Κοινών & λοιπές κατηγορίες ανέργων, 2011

ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙ ΣΤΟ ΜΗΤΡΩΟ ΤΟΥ ΟΑΕΔ	ΙΑΝΟΥ-ΑΡΙΟΣ	ΦΕΒΡΟΥ-ΑΡΙΟΣ	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΙΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΥΓΟΥΣ-ΤΟΣ	ΣΕΠΤΕΜ-ΒΡΙΟΣ	ΟΚΤΩ-ΒΡΙΟΣ	ΝΟΕΜ-ΒΡΙΟΣ	ΔΕΚΕΜ-ΒΡΙΟΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΕΡΓΩΝ	182.684	199.629	221.822	227.956	201.804	192.205	201.766	209.218	210.443	184.205	185.903	201.048
Ανδρες	56,5	57,8	58,7	59,8	60,4	58,8	54,5	50,8	49,2	51,0	52,3	53,7
Γυναίκες	43,5	42,2	41,3	40,2	39,6	41,2	45,5	49,2	50,8	49,0	47,7	46,3
Κάτω των 30 ετών	23,2	22,7	22,5	22,3	21,7	21,9	22,6	23,6	23,6	22,9	22,6	22,1
Από 30-54 ετών	69,3	69,7	69,9	70,1	70,6	70,4	70,3	69,8	69,9	70,3	70,3	70,8
Άνω των 55 ετών	7,5	7,6	7,6	7,6	7,7	7,7	7,1	6,6	6,5	6,8	7,1	7,1
Ελληνική Υπηκοότητα	87,9	87,7	86,9	86,4	86,5	86,5	87,8	89,2	90,1	89,7	88,3	87,5
Χωρών ΕΕ	2,3	2,2	2,3	2,3	2,1	2,1	2,0	1,9	2,0	2,1	2,6	2,9
Τρίτες Χώρες	9,8	10,1	10,8	11,4	11,4	11,4	10,2	8,9	7,9	8,2	9,2	9,5
Χωρίς Εκπαίδευση	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5
Υποχρεωτική -3η Γυμνασίου	41,6	42,3	42,8	43,0	43,3	42,2	37,9	34,3	32,4	34,2	36,8	38,2
Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	45,7	45,3	45,1	44,9	44,9	45,0	43,9	42,2	42,8	44,3	45,6	46,5
Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	12,1	11,8	11,5	11,5	11,2	12,2	17,6	23,0	24,3	21,0	17,2	14,9

Πηγή: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης: Μηνιαίες Συνοπτικές Εκθέσεις Εγγεγραμμένων Ανέργων στα μητρώα του ΟΑΕΔ, 2011

Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Πίνακας 11. Ποσοστιαία συμμετοχή των Εποχικά τουριστικών επαγγελμάτων επιδοτούμενων ανέργων, 2011

ΕΠΙΔΟΤΟΥΜΕΝΟΙ ΑΝΕΡΓΟΙ	ΙΑΝΟΥ-ΑΡΙΟΣ	ΦΕΒΡΟΥ-ΑΡΙΟΣ	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΙΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΥΓΟΥΣ-ΤΟΣ	ΣΕΠΤΕΜ-ΒΡΙΟΣ	ΟΚΤΩ-ΒΡΙΟΣ	ΝΟΕΜ-ΒΡΙΟΣ	ΔΕΚΕΜ-ΒΡΙΟΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ	75.601	80.447	84.130	56.039	21.172	6.110	3.768	3.079	2.892	3.887	27.905	72.819
Ανδρες	36,4	36,3	36,4	38,2	41,1	40,8	41,5	40,2	40,8	39,2	35,2	37,2
Γυναίκες	63,6	63,7	63,6	61,8	58,9	59,2	58,5	59,8	59,2	60,8	64,8	62,8
Κάτω των 30 ετών	18,4	18,4	18,1	18,2	19,0	24,1	26,7	27,1	27,1	25,5	19,9	18,9
Από 30-54 ετών	72,8	72,7	73,0	73,0	72,1	67,8	65,0	65,5	65,2	66,9	71,7	72,6
Άνω των 55 ετών	8,7	8,8	8,9	8,7	8,9	8,1	8,4	7,5	7,7	7,6	8,4	8,5
Ελληνική Υπηκοότητα	78,8	78,5	78,2	78,2	77,7	75,9	79,2	81,6	82,2	81,0	74,3	75,2
Χωρών ΕΕ	7,6	7,6	7,7	7,0	6,1	6,0	5,8	5,5	5,6	6,8	10,0	9,3
Τρίτες Χώρες	13,6	13,9	14,1	14,8	16,2	18,1	15,0	12,9	12,2	12,2	15,7	15,6
Χωρίς Εκπαίδευση	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2
Υποχρεωτική -3η Γυμνασίου	53,2	53,1	53,1	52,6	52,4	47,8	45,1	44,9	43,7	46,7	52,4	52,6
Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	41,4	41,4	41,4	41,4	41,5	45,1	47,6	48,3	49,0	46,5	41,8	41,7
Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	5,2	5,2	5,3	5,7	5,9	6,8	7,1	6,6	7,0	6,6	5,5	5,5

Πηγή: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης: Μηνιαίες Συνοπτικές Εκθέσεις Εγγεγραμμένων Ανέργων στα μητρώα του ΟΑΕΔ, 2011

Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)



ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΙΝΕ/ΓΣΕΕ

16 & 17 Φεβρουαρίου 2012.

Συμμετοχή του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ (Έλενα Κούστα & Αντα Σταμάτη) στο εγκεκριμένο ευρωπαϊκό πρόγραμμα (Budget Heading 04.03.03.01) με τίτλο: «*Οι εργασιακές σχέσεις στον κλάδο του εμπορίου: ανάλυση των οργανωτικών μοντέλων και εργαλείων που διαθέτουν οι κοινωνικοί εταίροι σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο για τη διασφάλιση περισσότερων ευκαιριών στους εργαζόμενους και τις επιχειρήσεις*» που πραγματοποιείται στην Perugia (Ιταλία). Στο πλαίσιο της συνάντησης θα ορισθεί η μεθοδολογία του προγράμματος καθώς και η κατανομή των εργασιών που αναλαμβάνουν οι εταίροι σε όλη τη διάρκεια του έργου (2012-2013), ενώ το ΙΝΕ/ΓΣΕΕ θα παρουσιάσει κείμενο με τις πρόσφατες μακροοικονομικές εξελίξεις και τις επιπτώσεις στον κλάδο του εμπορίου και τις εργασιακές σχέσεις στην Ελλάδα.

17 Φεβρουάριου 2012.

Συμμετοχή του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Σάββα Ρομπόλη) σε ημερίδα του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος στο Πύργο Ηλείας, με θέμα «Οικονομική κρίση στην Ελλάδα και προοπτικές διεξόδου από αυτή».

28-29 Φεβρουαρίου 2012.

Συμμετοχή του ΙΝΕ–ΓΣΕΕ–ΑΔΕΔΥ (*Χρ. Τριανταφύλλου*) σε συνεδρίαση της Παιδαγωγικής Συμβουλευτικής Επιτροπής του Ευρωπαϊκού Συνδικαλιστικού Ινστιτούτου (ETUI) στις Βρυξέλλες, για τον απολογισμό και προγραμματισμό των δραστηριοτήτων του ETUI καθώς επίσης και για θέματα που αφορούν στην ποιότητα και στην καινοτομία των δραστηριοτήτων συνδικαλιστικής επιμόρφωσης.